



# Granskning av kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av verksamheten

Rapport

Timrå kommun

KPMG AB

2017-06-11

Antal sidor 16



Timrå kommun

Granskning av kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av

2017-06-11

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Granskningens resultat	5
3.1	Organisation och ansvar för digitaliseringsarbetet	5
3.2	Mål och styrdokument avseende digitaliseringsarbetet	6
3.3	Kommunens digitaliseringsarbete	8
3.4	Uppföljning och utvärdering av digitaliseringsarbetet	11
4	Slutsatser och bedömningar	12
5	Sammanfattande bedömning och rekommendationer	14
5.1	Rekommendationer	15

## 1 Sammanfattning

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av verksamheten. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig styrning och uppföljning av kommunens digitaliseringsarbete för utveckling och effektivisering av verksamheten.

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen i huvudsak har en tillräcklig styrning och uppföljning av kommunens digitaliseringsarbete för utveckling och effektivisering av verksamheten. Kommunen befinner sig i uppskattningsmässigt i mitten av uppdraget med att digitaliseringens möjligheter utveckla och effektivisera kommunens verksamheter. Grunden har lagts inom de projekt som har drivit arbetet, bl.a. är en stor del av kommunens processer kartlagda. Basstrukturen för e-tjänster är på plats, tillsammans med andra kommuner har det skapats plattformar för gemensam utveckling av digitala tjänster. Det har skapats en central enhet för verksamhetsutveckling och IT inom kommunledningskontoret. Framöver har kommunen en förändringsresa att göra med att fortsätta öka den digitala mognaden inom kommunens verksamheter. Det vill säga att öka förståelsen för hur man med hjälp av digitalisering kan effektivisera arbetssätt ute i verksamheterna.

Den politiska styrningen och uppföljningen av arbetet som skulle kunna utvecklas ytterligare. Det vill säga det har inte antagits några riktlinjer som tydliggör den politiska ambitionen för kommunens arbete för utveckling och effektivisering av verksamheten med hjälp av digitaliseringens möjligheter. Dock är målkedjan tydlig från kommunens vision, mål och styrta till projektmål och effektmål i projektplaner. Inom ramen för de digitaliseringsprojekt som kommunen driver sker en tydlig styrning, planering och en systematisk uppföljning utifrån projektplaner. Det har genomförts nulägesanalyser, riskanalyser, nyttoanalyser, inventeringar och andra kartläggningar som skapat förutsättningar för att säkerställa kommunens behov framåt med hjälp av digitalisering och IT för att effektivisera och utveckla verksamheten. Rapporteringen av arbetet till kommunstyrelsen har dock varit sparsam.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Se över och fastställa styrdokument som stärker strategier samt tydliggör den politiska ambitionen och viljeriktningen av kommunens digitaliseringsarbete.
- Se över och utveckla rapporteringen av uppföljningen av kommunens digitaliseringsarbete till kommunstyrelsen.

## 2 Inledning/bakgrund

KPMG har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en granskning avseende kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av verksamheten. Revisorerna har i sin riskanalys identifierat detta som ett riskområde. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Digitalisering är en stor och pågående samhällsförändring och har blivit ett av de viktigaste verktygen för en fortsatt utveckling och effektivisering av den offentliga sektorn. Regeringen har träffat en avsiktsförklaring med Sveriges kommuner och landsting (SKL) som har lett till framtagande av en handlingsplan avseende förutsättningar för digital utveckling för 2017-2025. I planen framgår vad Sveriges kommuner behöver göra för att delta i den digitala förflyttningen av det offentliga Sverige. Bland annat har SKL definierat mål och aktiviteter inom fyra insatsområden som tillsammans skapar kommuners, landstings och regioners gemensamma förutsättningar för digital utveckling.

Första området omfattar styrning, organisation och ansvar, juridiska och finansiella förutsättningar samt samspel med marknaden. Andra insatsområdet avser principer, arkitektur samt säkerhet och beskriver följsamhet till lagstiftning, standarder och ramverk. Tredje området beskriver vikten av gemensamma regler, digital infrastruktur, tillgång till grundläggande grunddata och framtidssäker informationshantering. Fjärde insatsområdet avser utveckling av gemensamma digitala tjänster, gemensamt basutbud av digitala tjänster och processer, digitalt först i verksamheten, kravbibliotek för upphandling, ökad digital kompetens och digital trygghet samt ökad insyn i den offentliga förvaltningen.

SKL:s kartläggningar av den digitala utvecklingen indikerar att tillgången till digital service blir allt bättre i Sveriges kommuner och att fler medborgare har möjlighet att sköta sin kontakt med kommunerna via digitala verktyg. Samtidigt visar resultatet att mindre kommuner fortsatt halkar efter de större kommunerna i den digitala utvecklingen.

Enligt Timrås budget för 2019 har kommunen sin långsiktiga finansiella analys konstaterat att det inte är möjligt att fullt ut finansiera det demografiska trycket, investeringsbehovet och full löne- och prisuppräkningsbehovet. Alternativet är att successivt årligen höja skatten till 2035 eller årligen effektivisera verksamheten genom tydliga prioriteringar, nya arbetssätt inklusive ny teknik och digitalisering samt avgiftshöjningar. Det har tagits fram mål och aktiviteter avseende digitaliseringen av kommunens verksamheter. Kommunen ska fortsätta arbetet utifrån den nationella agendan och medborgarnas, besökarnas och företagarnas behov av en enklare vardag, i kombination med ett effektiviserat arbetssätt.

### 2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen har en tillräcklig styrning och uppföljning av kommunens digitaliseringsarbete för utveckling och effektivisering av verksamheten.

## Timrå kommun

Granskning av kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av

2017-06-11

I granskningen har följande revisionsfrågor besvarats:

- Har det tagits fram mål, riktlinjer och rutiner utifrån kommunens målsättning avseende digitaliseringen av verksamheten?
- Har kommunen en ändamålsenlig planering (strategier och ambitioner, nulägesanalyser, inventeringar, kartläggningar, handlingsplaner) av arbetet med att digitalisera kommunens verksamheter?
- Sker en systematisk uppföljning och utvärdering av kostnader och effekter avseende kommunens arbete med att digitalisera verksamheten?

Granskningen har avgränsats till att omfatta den övergripande styrningen av arbetet.

Granskningen avser kommunstyrelsen utifrån dess samordnande och särskilda ansvar för styrning och frågor av strategisk karaktär.

## 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt med utgångspunkt från:

- Sveriges kommuner och landstings "Handlingsplan 2017 - 2025 - Förutsättningar för digital utveckling
- Timrå kommuns verksamhetsplan och budget 2019 - 2021
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut

## 2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier och intervjuer/avstämningar med berörda tjänstemän.

Granskningen har genomförts av Martin Andersson, certifierad kommunal yrkesrevisor. Lena Medin, certifierad kommunal revisor, är kundansvarig och har varit kvalitetssäkrare i granskningen.

Intervjuer skett med berörda inom kommunledningskontoret så som med kommunchef, chef för verksamhetsveckling och IT samt med verksamhetsutvecklare.

Rapporten har faktakontrollerats av ansvariga tjänstemän.

### 3 Granskningens resultat

I följande avsnitt presenteras resultatet från genomförd granskning. I avsnitt fyra redovisas de slutsatser och bedömningar som görs av resultatet. I avsnitt fem redovisas granskningens sammanfattande bedömning och rekommendationer.

#### 3.1 Organisation och ansvar för digitaliseringsarbetet

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation kommunledningskontoret består av fyra enheter. Från och med 2019 sorterar organisationen i ekonomi- och upphandlingsenheten, lednings- och stabsenheten, näringslivskontoret och enheten för verksamhetsutveckling och IT.

Enligt kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget 2019 skapas en central enhet för verksamhetsutveckling och IT inom kommunstyrelsekontoret. Enligt de intervjuade är kommunen mitt uppe en process där de går från att styra det förvaltningsövergripande arbetet med att digitalisera och effektivisera verksamheten i projektform till att driva det i förvaltning. De har arbetat upp så många funktioner (tjänster, strukturer och samarbeten) att de har valt att skapa en förvaltningsorganisation för att samordna digitaliseringsuppdraget och skapa förutsättningar för långsiktig hållbar utveckling.

Enligt tjänsteskrivelsen<sup>1</sup> avseende samordnad IT-organisation för Timrå kommun har tidigare utredningar visat att en samorganisering av IT förbättrar möjligheten till ledning och styrning inom IT-området. Vilket ska ge bättre förutsättningar för att utveckla och skapa kommungemensamma lösningar och möta digitaliseringsbehovet. Den nya organisationen fick i uppdrag att föra samman barn- och utbildningsförvaltningens IT-verksamhet med den centrala IT-organisationen. Detta ska öka kapaciteten med frigjord tid för att samordna och stödja verksamheternas tillika förvaltningarnas verksamhetsutveckling och digitalisering med stöd av IT. Ansvaret för dataskydd och IT-säkerhet kommer även att ligga på enheten. En central verksamhetsutvecklare inom enheten samordnar de verksamhetsutvecklare som sitter på förvaltning i gemensamma uppdrag. Syftet är att utveckla verksamheten med stöd av IT. De medel som har använts till eSamverkan och Innovativa Digitala tjänster läggs på den nya enheten. Enligt de intervjuade pågår för närvarande arbetet med överlämning av projektet innovativa digitala tjänster och samverkansprojektet eSamverkan, som avslutas i december, till den nyskapade enheten.

Enligt kommunstyrelsens reglemente är kommunstyrelsen kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ansvar för bl.a. hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Att leda och samordna utvecklingen av kommunens serviceverksamhet inom ramen för tillgängliga ekonomiska resurser. Det finns dock ingen tydlig skrivning om ansvaret för kommunens IT-organisation eller verksamhetsutveckling.

---

<sup>1</sup> Samordnad IT-organisation för Timrå kommun (KS/2017:334)

## 3.2 Mål och styrdokument avseende digitaliseringsarbetet

### 3.2.1 Kommunens vision 2025

Enligt de intervjuade har kommunen inte antagit någon policy eller särskild vision och strategi kring sitt arbete med digitalisering. Utan detta inryms i kommunens vision 2025 Timrå – En stark kommun i växande region.

Det finns en formulering i kommunens vision om att kommunen ska vara proffs på service 2025. Att kommunen ger alla ett förstklassigt bemötande och effektiv service. Att kommunen lägger stor vikt på samarbete mellan kommunens verksamheter och med aktörer i regionen. Medborgaren, företagaren och besökaren kan utföra sina ärenden när som helst på dygnet. Det innebär att kommunens arbete ska präglas av nyfikenhet och lyhördhet inför de olika behoven. Till detta har fullmäktige antagit ett antal övergripande mål, varav två mål styr direkt emot digitaliseringsområdet.

### 3.2.2 Kommunfullmäktiges mål

Kommunfullmäktige har fastställt övergripande mål som definierar god ekonomiskushållning för kommunen i verksamhetsplan och budget 2019. Målen är indelade i fem perspektiv: 1) medborgare, 2) utveckling, 3) process, 4) medarbetare och 5) ekonomi. Kommunens arbete med digitalisering ligger inom ramen för medborgare- och processperspektivet. Medborgarperspektivet beskriver hur kommunen hela tiden kan leverera utifrån behov och processperspektivet hur kommunen ska arbeta smart och effektivt. Till varje mål har kommunfullmäktige även fastställt styrtalet för 2019, 2020 och 2025.

Kommunfullmäktiges mål och styrtalet avseende digitalisering och verksamhetsutveckling:

1.5 Timrå skapar hållbar tillväxt genom digitaliseringens möjligheter.

1.5.1 Bredband

1.5.2 Digitala tjänster

3.2 Vi arbetar med ständiga förbättringar.

3.2.1 Dokumenterade processer

3.2.2 Antal förbättringar

Styrtalet avseende bredband mäts i procent av den totala bredbandsutbyggnaden och digitala tjänster mäts med hjälp av SKL:s verktyg E-blomlådan.

När det gäller styrtalet dokumenterade processer räknar man helt enkelt antal dokumenterade processer som ska vara större än senaste mättillfället. Antal förbättringar ska vara större än föregående år.

Kommunfullmäktiges mål och styrtalet är, enligt de intervjuade, styrande för de olika digitaliseringsprojekten och inryms i respektive projektplan.

### 3.2.3 Projektmål

Enligt de intervjuade startade arbetet med digitalisera och utveckla i kommunens verksamheter i och med starten av projektet Digital verksamhetsutveckling i september 2016. Arbetet föregicks av projektet Riges<sup>2</sup> och eSamverkan del 1 där arbetet med digitala tjänster och utvecklandet av en e-tjänstplattform började redan 2011. Projektet Digital verksamhetsutveckling avslutades vid årsskiftet 2017/18. Därefter har det vidare utvecklats och övergått till projektet Innovativa digitala tjänster som genomförs mellan 2018 och mars 2019.

#### **Digital verksamhetsutveckling**

Projektet har ställt upp effektmål och projektmål med koppling direkt till kommunens vision 2025 och målen i kommunfullmäktiges mål och budget.

Enligt projektplanen för digital verksamhetsutveckling syftade projektet att uppnå flera kommunövergripande mål. Utöver målen som beskrivs i avsnitten om kommunfullmäktiges mål ska projektet även bidra till att uppfylla följande mål och styrtal:

1.3 Medborgarna anser att Timrå erbjuder livskvalitet och service

1. Medborgarna anser att Timrå erbjuder livskvalitet
2. Medborgarna anser att Timrå erbjuder service
3. Medborgarna anser att det går att leva klimatsmart i Timrå

2:1 Timrå har Norrlands bästa företagsklimat och ligger på topp i Sverige när det gäller service till företagen

Svenskt Näringslivs företagsklimatmätning, ranking nr 1 i Norrland och nr 10 i Sverige vad gäller service.

4.3 Vi har en ständig kompetensutveckling inom det egna arbetsområdet

Att jämföra varje individs utvecklingsplan med utfall

#### **Innovativa digitala tjänster**

Enligt projektplanen syftar projektet för innovativa digitala tjänster till att leverera Timrå kommuns del i det gemensamma projektet eSamverkan, och hämta hem de lösningar som utvecklas gemensamt. En viktig utgångspunkt är därför att aktiviteterna i eSamverkan är prioriterade och går före eventuellt tillkommande innovativa e-tjänster om det blir en konflikt kring resurser i projektet.

Projektet har ställt upp effektmål och projektmål med koppling direkt till kommunens vision 2025 och målen i kommunfullmäktiges mål och budget. Det har preciserats ett flertal projektmål. Bland annat ska implementering av minst två digitala ärendeflöden påbörjas. Vidare ska det säkerställas en förvaltningsgemensam basstruktur, metoder och principer för verksamheternas tillika kommunens fortsatta utveckling av nya och befintliga e-tjänster. Det ska upprätthållas kompetens i verksamheterna för att kunna utveckla e-tjänster. Efter beslut i styrgrupp ska det vid behov byggas mer avancerade tjänster som kräver utveckling/särskilt stöd eller innehåller avancerad funktionalitet.

<sup>2</sup> Riges - Regional Innovativ GIS- och E-tjänstSamverkan var ett EU-finansierat samverkansprojekt med ett antal kommuner i Västernorrlands län 2011-2014



Vidare är projektets mål att säkerställa en förvaltningsgemensam basstruktur, metoder och principer för processers framtagande som kommunala verksamheter som vill verksamhetsutveckla, digitalisera och transformera ärendeflöden kan utgå från. Kompetens och nätverk upprätthålls för att kunna göra processkartläggning och driva processutveckling i kommunens verksamheter. Vidare att kunna stödja och vidareutveckla processkartläggning av prioriterade insatser avseende utveckling av digitala ärendeflöden och verksameters förbättringsarbete. Slutligen att kunna bemanna och delta aktivt i eSamverkan 2018/19 vilket innebär att aktivt följa utvecklingen av e-tjänster på Open ePlatform och delta i kravställningen av tjänster och funktionalitet samt insatser för behovsdriven utveckling.

### 3.3 Kommunens digitaliseringsarbete

Tillsammans med åtta andra kommuner i regionen drivs det gemensamma samverkansprojekt eSamverkan för att med gemensamma krafter öka digitaliseringen i kommunerna. Projektet ska utveckla tjänster där medborgarnytta och effektivisering ska bidra till att lösa de utmaningar som kommunerna står inför med minskad arbetskraft och fler människor som har behov av service. Det andra projektet, Innovativa digitala tjänster, är förlängning av eSamverkan och Timrå kommuns lokala motsvarighet. Projektet ansvarar för att omhänderta leveranser, bidra med tid och kompetens till eSamverkans olika delprojekt och sprida kunskap vidare i kommunen.

#### 3.3.1 Kommunens digitalisering och utveckling utifrån SKL:s insatsområden

Enligt de intervjuade finns det inte underbyggda underlag att göra jämförelser med andra kommuner, förutsättningar dem i mellan ser väldigt olika ut. Uppskattningsvis ligger Timrå, vid jämförelse med andra kommuner, i mitten av sin digitaliserings- och effektiviseringsresa. Timrå kommun har, bland annat med satsningen på beskrivna projekt, arbetat med att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter och ökat kunskapen om dess betydelse. Det är ett arbete som nu behöver tas vidare och utvidgas för att dra nytta av digitalisering och göra verksamheter mer effektiva.

Kommunens olika digitaliseringsprojekt har bl.a. haft sin utgångspunkt i SKL:s handlingsplan avseende förutsättningar för digital utveckling för 2017-2025. SKL har definierat mål och aktiviteter inom fyra insatsområden som tillsammans skapar kommuners, landstings och regioners gemensamma förutsättningar för digital utveckling. Inom ramen för projektetens genomförande har kommunen arbetat med olika insatser, kartläggningar, utredningar m.m.

##### ***Insatsområde 1 - Styrning och ledning***

Som nämnts tidigare finns sedan den 1 januari i 2019 en nybildad enhet för verksamhetsutveckling med stöd av IT, i syfte att stärka det kommunövergripande arbetet med digitalisering. Enligt de intervjuade pågår ett arbete med en översyn av kommunens styrmodell, där digitalisering är en strategiskt viktig fråga. Den nya styrmodellen ska beslutas i slutet av året.

### ***Insatsområde 2 - Principer, arkitektur och säkerhet***

När det gäller principer för digitaliseringsarbetet ska kommunen i första hand inte utveckla själva, utan i största möjliga utsträckning hämta och använda de ramverk, standarder och arbeten som finns regionalt och nationellt. Kommunen är en part i flera av dessa arbeten bl.a. genom deltagandet i eSamverkan, nationell standard för tjänster till restaurangföretagare (Serverat) och avtal om tjänster med Inera<sup>3</sup>. Vidare är principen att hålla samman kommunens arbete så långt det är möjligt avseende infrastruktur, digitala tjänster och processer, istället för att utvecklas åt olika håll. En annan princip är att börja smått och skala upp vid goda resultat, samt att testa inför skarpt införande i syfte att lära och se vad som fungerar.

När det gäller arkitektur har kommunen genom sina projekt tagit första steget i en för kommunen samlad verksamhetsarkitektur genom systematisk beskrivning av arbetsprocesser för att identifiera förbättringar och möjliggöra digitalisering. Exempelvis har kommunen startat en satsning på digitalt obrutna ärendeflöden och digital informationshantering. I arbetet med processer har även intressentmodeller införts för förbättring och det har genomförts en utredning om applikationsmodeller.

Gällande säkerhetsområdet har kommunen ingen egen utveckling av system och applikationer. För IT-säkerhet gäller att all information som lagras hos kommunens egen driftleverantör följer ISO-standarder. Driftshallen har säkerhet på de former av behörighet som krävs. Information kräver inloggningsgrader i olika grader beroende på hur känslig informationen är. Driftleverantörens personal är säkerhetsklassade. I kommunens miljö används standarder, regelverk och beprövade system som är stabila över tid.

När det gäller informationssäkerhet arbetar kommunen efter Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps riktlinjer och standarder vad avser riktighet, tillgänglighet och konfidentialitet. Det finns systemägare till alla system. Vidare finns det mallar och rutiner för system-, konsekvens- och riskanalyser. I den pågående upphandlingen av IT-driften ingår att förnya informationsklassning och fastställa skyddsnivåer på information. I samband med GDPR började att gälla 2018 har det vidtagits åtgärder inom hela kommunen. Bland annat genom att identifiera alla behandlingar av personuppgifter, skriva personuppgiftsbiträdesavtal med leverantörer och konsulter. Det har tagits fram rutiner, mallar och information till medborgare och medarbetare. Varje nämnd har också uppdaterat sina dokumenthanteringsplaner med gallringsrutiner som följer av GDPR.

### ***Insatsområde 3 - Informationsförsörjning och digital infrastruktur***

Vad det gäller digital infrastruktur i form av tekniska förutsättningar pågår ett arbete med en IT-driftsupphandling för säkrad drift och digitalisering från 2020, samt möjliggörande av IT i skolan genom modernisering av IT-miljön och förutsättningar för tillämpning i enlighet med skolans nationella digitaliseringsstrategi.

---

<sup>3</sup> Inera är bolag som ägs gemensamt av alla landsting och regioner. Bolaget har utvecklat gemensamma lösningar, gemensam mjuk infrastruktur och andra stöd för digitalisering.

Vidare när det gäller Informationsförsörjning har kommunen avtalat och anslutit sig till ett nationellt utvecklade infrastrukturkomponenter för effektiv återanvändning av information i tjänster och handläggning. Dessa är sammansatta bastjänsten för ekonomiskt bistånd (SSBTEK), sammansatta bastjänsten för grundläggande företagsinformation (SSBTGU) och Navet för folkbokföringsuppgifter från Skatteverket.

#### ***Insatsområde 4 - Processer och tjänster***

Timrå kommun har tillsammans med andra kommuner i landet skapat plattformar (Open ePlatform och Open eMap) för gemensam utveckling av digitala tjänster. Dessa bygger på delningsprincipen, d.v.s. tjänster som utvecklas av en kommun kan hämtas hem av och användas andra kommuner. Timrå kommun deltar i kravställning, test och införande av prioriterade tjänster. Det gäller även för hämtning av tjänster från andra leverantörer. Hittills har ett relativt stort antal e-tjänster implementerats i Örnsköldsviks kommun (baserade på samma plattform) och ytterligare ett antal är under framtagande eller planeras att tas fram. Utvecklingen dessa e-tjänster via Open ePlatform har analyserats av Kommunförbundet Västernorrland inom ramen för ERUDITE<sup>4</sup> för att utvärdera effektiviseringsvinster. Timrå kommun kompletterar denna analys genom en pågående nyttoanalys för e-tjänster ur ett användarperspektiv i samverkan med Mittuniversitetet. Från och med i år är möjligt för kommunen att utveckla digitala tjänster för effektivisering av helt interna flöden. En redan genomförd nyttoanalys av e-tjänster för intern effektivisering har visat på goda resultat ur ett verksamhetsperspektiv. Försök med automatisering av skolhälsovårdens flöden uppvisar effektivisering i form av frigjord tid för att kunna möta nya uppdrag med samma bemanning, och pågående integrationsarbete visar att tidigare roller för manuell hantering helt kan frigöras.

Kommunen ansluter till regionalt och nationellt behovsprövade samt ensade tjänster i syfte att standardisera utbudet. Exempelvis "Serverat", som nämnts tidigare, för ett enklare restaurangföretagande, och "Välkommen hit" som stöd för inflyttningslots och service till de som vill flytta till och/eller etablera verksamhet i Timrå kommun. Andra exempel på gemensamt nyttjande av tjänster är betalningsfunktion (Payex) och införande av eIDAS, för möjligheten att ta emot utländska e-legitimationer.

Det har även utvecklats digitala tjänster för politiken i syfte att effektivisera arbetet. Exempelvis förtroendevaldas tillgång till handlingar via läsplatta samtidigt som handlingarna publiceras på kommunens webbsida. Kommunfullmäktige erbjuder direkta webbsändningar och mötet hanteras digitalt gällande närvaro, talarlista och votering. På den digitala anslagstavlan i kundtjänst och på webben anslås tillkännagivanden, delegationsbeslut och protokoll.

---

<sup>4</sup> Det europeiska Interreg-projektet ERUDITE är ett samarbete mellan sju olika EU-regioner i Sverige, Finland, Frankrike, Irland, Slovenien, Italien och Ungern och forskningsinstitutet RISE (SWE) och Universitet i Ljubljana. Projektet syftar till att utveckla landsbygden med hjälp av nya, innovativa e-tjänster och dra nytta av den potential som snabba bredbandsnät kan ge.

## 3.4 Uppföljning och utvärdering av digitaliseringsarbetet

Inom ramen för granskningen det tagits del av projektplaner, statusrapporter, slutrapporter, riskanalyser, kartläggningar, nyttoanalyser, protokoll från styrgruppsmöten samt övrig rapportering inom projekten. Vidare har en genomgång av kommunstyrelsens protokoll och handlingar skett ett år tillbaka i tiden.

### 3.4.1 Projektuppföljning

Enligt de intervjuade har uppföljning och utvärdering av kommunens digitaliseringsarbete huvudsakligen skett inom ramen för respektive projekt. Resultat följs upp i styrgruppen en gång i månaden för att hantera informations-, diskussions-, och beslutspunkter. Styrgruppen består av kommunens förvaltningschefer. Projektledare och övriga i projektgruppen träffas varannan vecka eller varje vecka vid behov.

I inom ramen för projekten följs tidplan och avsatta medel upp samt hur väl projekt- och effektmål uppfylls. Effekter mäts genom andel e-tjänster och dess tillgänglighetstid samt genom SKL:s självvärderingsverktyg eBlomlådan. Projektmålen omfattar uppfyllda aktiviteter och delprojekt. Exempelvis att det tagits fram en e-tjänstportal, en mängd e-tjänster, förslag på ramverk för processmodeller, beskrivning av kommunens processer, informations- och regelmodell prioriterade e-tjänster, uppnådda resultat inom eSamverkan, förslag till organisatorisk funktion för digital verksamhetsutveckling osv. I slutrapporten avseende projektet digital verksamhetsutveckling, som avslutades 2018, redovisas även överlämning/leveranser till förvaltningar och för vidare utveckling inom fortsättningsprojektet Innovativa digitala lösningar.

### 3.4.2 Rapportering till kommunstyrelsen

Som nämnts tidigare är projektmålen kopplade till mål och styrtalet i kommunstyrelsens och kommunstyrelsens budget och verksamhetsplaner. Efter en genomgång av protokoll och handlingar finner vi att kommunstyrelsens uppföljning av kommunens digitaliseringsarbete och kommunfullmäktiges mål och styrtalet följs upp övergripande i delårsrapporten och i årsredovisningen. Någon övrig rapportering till kommunstyrelsen om kommunens digitaliseringsarbete finner vi inte. Enligt uppgift ska det dock ha skett muntligen i budgetarbetet och kommer att ske i samband med slutrapporteringen av projektet Innovativa digitala tjänster i augusti 2019.

## 4 Slutsatser och bedömningar

Granskningen visar att det i delar har tagits fram mål och riktlinjer utifrån kommunfullmäktiges målsättning avseende kommunens digitalisering av verksamheten. Dessa mål utgår från Timrå kommuns vision 2025 – En stark kommun i växande region. Kommunstyrelsen har däremot inte tagit fram särskilda mål i sin verksamhetsplan utifrån kommunfullmäktiges mål. Inte heller det antagits någon policy, särskild vision och strategi för arbetet.

Kommunens arbete med att digitalisering för utveckling och effektivisering av verksamheten har skett i projektform. Inom ramen för projekten har det ställts upp effektmål och projektmål med direkt koppling till kommunens vision 2025 och målen i kommunfullmäktiges verksamhetsplan och budget. Det vill säga mål- och styrkedjan är tydlig.

Kommunstyrelsen har däremot inte fastställt riktlinjer för kommunens digitaliseringsarbete. Förutom verksamhetsplan och budget har kommunstyrelsekontorets projektplaner varit de huvudsakliga interna styrdokumenterna för kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av verksamheten. Roller och ansvar för kommunens digitaliseringsarbete bedöms som tydligt. Kommunen är mitt uppe en process där de går från att styra arbetet med att digitalisera och effektivisera verksamheten i projektform till att driva det i förvaltning. Det ska ha arbetats upp så många funktioner inom digitaliseringsprojekten att kommunen har valt att bedriva det fortsatta utvecklingsarbetet i en förvaltningsorganisation.

Granskningen visar vidare att arbetet bl.a. har utgått från nationella styrdokument så som regeringens och SKL:s avsiktsförklaring och SKL:s handlingsplan avseende förutsättningar för digital utveckling för 2017-2025. I Handlingsplanen har definierats mål och aktiviteter inom fyra insatsområden som tillsammans skapar kommuners, landstings och regioners gemensamma förutsättningar för digital utveckling. Enligt de intervjuade ligger kommunen i mitten i sin digitaliseringsresa och framöver finns ett arbete med att fortsätta öka den digitala mognaden inom kommunens verksamheter. Det vill säga inom verksamheterna öka förståelsen för hur digitalisering kan effektivisera verksamheterna. Inom insatsområdet ledning och styrning pågår för närvarande ett arbete med att lämna över projektet innovativa digitala tjänster och samverkansprojektet e-Samverkan till den nya enheten för verksamhetsutveckling och IT inom kommunstyrelsekontoret.

Det pågår en översyn av kommunens styrmodell där digitalisering uppges vara en viktig strategisk fråga. Inom insatsområdet principer, arkitektur och säkerhet, uppges en princip vara att kommunen först och främst inte ska utveckla själva utan använda de ramverk, standarder och arbeten som redan finns regionalt och nationellt. Vidare ska kommunens arbete med infrastrukturer, digitala tjänster och processer så långt det är möjligt hållas samman istället för att utvecklas åt olika håll. Kommunen ska även vid goda resultat börja smått och skala upp samt att testa inför skarpt införande i syfte att lära vad som fungerar. Vidare har ett första steg tagits, genom en systematisk beskrivning av arbetsprocesser för att identifiera förbättringar och möjliggöra digitalisering, till att skapa en samlad verksamhetsarkitektur.

## Timrå kommun

Granskning av kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av

2017-06-11

Inom säkerhetsområdet har kommunen ingen egen utveckling av system och applikationer. All information lagras hos kommunens driftleverantör som ska följa de säkerhetsregler som finns på området. I kommunens IT-miljö används de standarder, regelverk och beprövade system som är stabila över tid. Inom insatsområdet informationsförsörjning och digital infrastruktur har kommunen avtalat och anslutit sig till ett nationellt utvecklade infrastrukturkomponenter för effektiv återanvändning av information i tjänster och handläggning. Inom digital infrastruktur pågår en IT-drifts-upphandling för säkrad drift och digitalisering från med 2020. Inom insatsområdet processer och tjänster har kommunen tillsammans med övriga landets kommuner skapat plattformar för gemensam framtagning av e-tjänster. Inom ramen för digitaliseringsprojekten har kommunen bl.a. tagit fram ett 40-tal e-tjänster. Detta innebär bl.a. att från och med i år är möjligt för kommunen att utveckla digitala tjänster för effektivisering av helt interna flöden.

Vidare visar granskningen att kommunstyrelsens styrning och planering av arbetet med att digitalisera kommunens verksamheter kan utvecklas. Det gäller främst den politiska styrningen av arbetet. I dagsläget sker den politiska beställningen och styrningen främst genom mål och kortare skrivningar i kommunstyrelsens verksamhetsplan och budget. Dock som nämnts tidigare pågår ett arbete med att se över kommunens styrmodell. På förvaltningsnivå är styrning och planering betydligt tydligare där projektplaner blir de viktigaste styrdokumenterna för kommunens arbete med digitalisera verksamheten. Inom kommunens digitaliseringsprojekt sker en tydlig projektstyrning och planering av arbetet. Inom ramen för detta arbete har det genomförts nulägesanalyser, riskanalyser, nyttoanalyser, inventeringar och andra kartläggningar för att skapa förutsättningar och säkerställa kommunens behov av effektivisera och utveckla verksamheten med olika former av IT-strukturer och digitala lösningar.

Även kommunstyrelsens uppföljning avseende att digitalisera verksamheten skulle kunna utvecklas. Även om det inom ramen för projekten sker en systematisk uppföljning av kostnader jämfört med budget och utvärdering av projektmål och effektmål kan den politiska uppföljningen av arbetet stärkas. Rapporteringen till kommunstyrelsen består huvudsakligen av uppföljningen av kommunfullmäktiges mål och styrtal. Målen mäts i huvudsak med av hjälp av SKL:s självvärderingsverktyg eBlomlådan. Kommunen samverkar med Mittuniversitetet som genomför nyttoanalys, ur ett användarperspektiv, av e-tjänster. Det är ännu för tidigt för att kunna se och mäta rena effektiviseringsvinster, i verksamheterna, med anledning av utvecklingen av kommunens digitaliseringsarbete. En tidigare genomförd nyttoanalys för intern effektivisering har dock påvisat goda resultat ur ett verksamhetsperspektiv. Försök med automatisering av skolhälsovårdens flöden uppvisar effektivisering i form av frigjord tid för att kunna möta nya uppdrag med samma bemanning, och pågående integrationsarbete visar att tidigare roller för manuell hantering helt kan frigöras.

## 5 Sammanfattande bedömning och rekommendationer

Den sammanfattande bedömningen utifrån granskningens syfte är att kommunstyrelsen i huvudsak har en tillräcklig styrning och uppföljning av kommunens digitaliseringsarbete för utveckling och effektivisering av verksamheten. Kommunen befinner sig i uppskattningsmässigt i mitten av uppdraget med att digitaliseringens möjligheter utveckla och effektivisera kommunens verksamheter. Grunden har lagts inom de projekt som har drivit arbetet, bl.a. är en stor del av kommunens processer kartlagda. Basstrukturen för e-tjänster är på plats, tillsammans med andra kommuner har det skapats plattformar för gemensam utveckling av digitala tjänster. Det har skapats en central enhet för verksamhetsutveckling och IT inom kommunledningskontoret. Framöver har kommunen en förändringsresa att göra med att fortsätta öka den digitala mognaden inom kommunens verksamheter. Det vill säga att öka förståelsen för hur man med hjälp av digitalisering kan effektivisera arbetssätt ute i verksamheterna.

Den politiska styrningen och uppföljningen av arbetet som skulle kunna utvecklas ytterligare. Det vill säga det har inte antagits några riktlinjer som tydliggör den politiska ambitionen för kommunens arbete för utveckling och effektivisering av verksamheten med hjälp av digitaliseringens möjligheter. Dock är målkedjan tydlig från kommunens vision, mål och styrtal till projektmål och effektmål i projektplaner. Inom ramen för de digitaliseringsprojekt som kommunen driver sker en tydlig styrning, planering och en systematisk uppföljning utifrån projektplaner. Det har genomförts nulägesanalyser, riskanalyser, nyttoanalyser, inventeringar och andra kartläggningar som skapat förutsättningar för att säkerställa kommunens behov framåt med hjälp av digitalisering och IT för att effektivisera och utveckla verksamheten. Rapporteringen av arbetet till kommunstyrelsen har dock varit sparsam.



Timrå kommun

Granskning av kommunens arbete med digitalisering för utveckling och effektivisering av

2017-06-11

## 5.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Se över och fastställa styrdokument som stärker strategier samt tydliggör den politiska ambitionen och viljeriktningen av kommunens digitaliseringsarbete.
- Se över och utveckla rapporteringen av uppföljningen av kommunens digitaliseringsarbete till kommunstyrelsen.

Datum som ovan

KPMG AB

Martin Andersson  
*Certifierad kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*  
Kundansvarig

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.





# Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

Revisionsrapport  
Timrå kommun

KPMG AB

2019-10-09

Antal sidor 18



Timrå kommun

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-09

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Räkenskaperna och delårsrapporten	1
1.2	Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål	1
1.3	Övriga rekommendationer	2
2	Inledning	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Ansvarig nämnd	5
2.5	Projektorganisation/granskningsansvariga	5
2.6	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Anvisningar och styrdokument	6
3.2	Innehåll i delårsrapport	6
3.2.1	Finansiella rapporter och jämförelsetal	7
3.3	Redovisningsprinciper	7
3.4	Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning	8
3.4.1	Finansiella mål	8
3.4.2	Verksamhetsmål	9
3.4.3	Sammantagen bedömning	9
3.5	Balanskravet	10
3.6	Resultaträkning	11
3.7	Balansräkning	12
3.8	Kassaflödesanalys	13
3.9	Sammanställd redovisning	13
4	Iakttagelser vid granskning	13
4.1	Avstämningar	13
4.2	Värdering ishallen	14
4.3	Finansiell leasing	14

## 1 Sammanfattning

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2019-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen<sup>1</sup> 12 kap bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

### 1.1 Räkenskaperna och delårsrapporten

De väsentligaste slutsatserna från granskningen kan sammanfattas enligt följande:

- Kommunens **resultat för delåret uppgår till 20,5 mnkr**, vilket är 19,5 mnkr högre än samma period förra året. Vilket främst beror på ökade skatteintäkter.
- Kommunens **prognos för helåret uppgår till -29,6 mnkr**, vilket är 33,6 mnkr lägre än budget. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än prognosen för helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året.
- Kommunens **balanskravsresultat beräknas uppgå till -40,5 mnkr** för 2019.

Vi är oroad över resultatutvecklingen.

### 1.2 Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen<sup>2</sup> ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsboksutet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Vi delar kommunstyrelsens bedömning att målen med betydelse för god ekonomisk hushållning inte uppnås.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen verkar för möjliggöra såväl en samlad bedömning av målen som för respektive mål och uppdrag. Vi ser gärna att utfallet objektivt ska gå att verifiera mot underlag.

Vi rekommenderar även att mål omfattande hela koncernen införs och utvärderas.

---

<sup>1</sup> Kommunallagen (2017:725)

<sup>2</sup> Kommunallagen (2017:725), kapitel 5



**Timrå kommun**

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-09

## 1.3 Övriga rekommendationer

Vi rekommenderar att

- Orsakerna till avvikelserna mot budget kommenteras mer utförligt. Beslutade åtgärder för att komma till rätta med underskottet bör framgå i delårsrapporten, se avsnitt 3.6.
- En utredning av stora interimsposter som inte är avstämnda prioriteras. Vi ser allvarligt på att avstämningsrutinerna inte fungerar, se avsnitt 4.1.
- Värdering av ishallen genomförs till årsbokslutet, se avsnitt 4.2.
- En genomgång av hyresavtal för att bedöma vilka som är så kallade finansiella leasingavtal samt tillse att dessa redovisas som sådana, se avsnitt 4.3.

## 2 Inledning

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska delårsrapporten för perioden 2019-01-01 - 2019-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019. Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

Av lag om kommunal bokföring och redovisning<sup>3</sup> framgår att kommuner ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret<sup>4</sup>, det vill säga minst sex månader och högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av kommunfullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Kommunens ekonomiavdelning upprättar anvisningar och tidplaner som skickas ut till respektive förvaltning. I anvisningarna framgår syftet med delårsrapporteringen samt anvisningar rörande periodiseringar, underlag till balansposter och redovisningsprinciper. Avstämning och periodiseringar görs i redovisningen vid respektive förvaltning. Tidplanen anger när i tiden åtgärder måste vara klara och när systemen stänger för attest av kund- och leverantörsfakturor.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap i kommunallagen bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorernas uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

### 2.1 Syfte och revisionsfråga

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- ✓ Kommunens delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal bokförings- och redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting
- ✓ Resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- ✓ Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till kommunfullmäktige

<sup>3</sup> Kommunala bokföringslags- och redovisningslagen (2018:597), börja gälla från och med 1 januari 2019

<sup>4</sup> Kommunala bokföringslags- och redovisningslagen (2018:597), kap 13 1§

## 2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar delårsrapporten per 2019-08-31.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL<sup>5</sup> och Skyrev<sup>6</sup>. Det innebär att vi planerat och genomfört den översiktliga granskningen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss att delårsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål. En översiktlig granskning är begränsad i omfattning och riktar i huvudsakligen in sig på intervjuer och analyser. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt att sammantaget skaffa en sådan säkerhet kring alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en fullständig revision utförts.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

I delårsrapporten har vi översiktligt granskat resultat- och balansräkning samt tillhörande noter. Sidorna 2 - 34 har endast granskats utifrån om informationen är förenlig med de finansiella delarna. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella siffrorna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, dvs. vi granskar inte alla siffror på nämnda sidor.

## 2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- ✓ Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring- och redovisning (LKBR)
- ✓ God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- ✓ Interna regelverk och instruktioner
- ✓ Fullmäktigebeslut

---

<sup>5</sup> Sveriges Kommuner och Landsting

<sup>6</sup> Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer



**Timrå kommun**

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-09

Vi har bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

## **2.4 Ansvarig nämnd**

Granskningen avser kommunstyrelsens delårsrapport som enligt 11 kap 16 § kommunallagen ska behandlas av kommunfullmäktige.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomienheten.

## **2.5 Projektorganisation/granskningsansvariga**

Granskningen har genomförts av Marie Undin, revisor, under ledning av Lena Medin, certifierad kommunal revisor. Therese Malmgren har deltagit i sin roll som auktoriserad revisor.

## **2.6 Metod**

Granskningen har genomförts genom:

- ✓ Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten
- ✓ Intervjuer med berörda tjänstemän
- ✓ Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- ✓ Stickprovsvis granskat specifikationerna till delårsbokslutet med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- ✓ Översiktlig analys av resultaträkningen

## 3 Resultat av granskningen

### 3.1 Anvisningar och styrdokument

Kommunens ekonomienhet upprättar anvisningar och tidplaner som skickas ut till respektive förvaltning. I anvisningarna ingår bl a instruktioner rörande periodiseringar, underlag till balansposter och redovisningsprinciper. Avstämning och periodiseringar görs i redovisningen vid respektive förvaltning. Tidplanen anger när i tiden åtgärder måste vara klara och när systemen stänger för attest av kund- och leverantörsfakturor.

Timrå kommun har valt att förlägga delårsrapporten till den 31 augusti och benämner delårsrapporten *Delårsrapport per 2019-08-31*.

### 3.2 Innehåll i delårsrapport

Enligt kommunal bokförings- och redovisningslag 13 kap 2 § ska delårsrapporten innehålla resultaträkning, balansräkning och en förenklad förvaltningsberättelse.

I enlighet med RKR:s rekommendation 17 Delårsrapport ska en delårsrapport även innehålla en samlad – men översiktlig – beskrivning av kommunens drift- och investeringsverksamhet.

RKR R 17 Delårsrapport har med att den förenklade förvaltningsberättelsen ska innehålla följande avsnitt:

- ✓ Händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden eller efter dess slut, men innan delårsrapporten upprättas.
- ✓ Upplysningar om kommunens förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån målen om god ekonomisk hushållning.
- ✓ En redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.
- ✓ En bedömning av balanskravsresultatet utifrån helårsprognosen.



**Timrå kommun**

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31

KPMG AB

2019-10-09

RKR R 17 Delårsrapport skriver vidare att en delårsrapport ska innehålla upplysningar i not om:

- ✓ att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen eller, om dessa principer eller metoder har ändrats, en beskrivning av karaktären på och effekten av förändringen
- ✓ säsongsvariationer eller cykliska effekter som har påverkat verksamheten
- ✓ karaktären och storleken på jämförelsestörande och extraordinära poster samt deras effekt på tillgångar, skulder, eget kapital och resultat
- ✓ effekter av ändrade uppskattningar och bedömningar som har redovisats under tidigare räkenskapsår, om de har en väsentlig effekt på den aktuella rapportperioden
- ✓ förändringar i väsentliga ansvarsförbindelser som inträffat efter räkenskapsårets början

*Kommentar*

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av LKBR, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Såsom framgår under avgränsning har vi inte granskat nämndvis redovisning.

### 3.2.1 **Finansiella rapporter och jämförelsetal**

De finansiella rapporter som ingår i en delårsrapport ska upprättas enligt följande:

- a) En balansräkning per den aktuella delårsperiodens slut och jämförelsetal för närmast föregående räkenskapsårs utgång.
- b) En resultaträkning för delårsperioden med jämförelsetal för motsvarande period närmast föregående räkenskapsår, helårsprognos samt årsbudget.

*Kommentar*

**Vår bedömning** är att kommunen har med alla förväntade delar när det gäller balans- och resultaträkning och dess jämförelsetal. Rapporternas rubriker och innehåll behöver ses över eftersom LKBR föreskriver vilka rader som ska finnas och deras inbördes ordning.

### 3.3 Redovisningsprinciper

I delårsrapporten anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med kommunal bokförings- och redovisningslagen och Rådet för kommunalredovisningsrekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningspersonal samt översiktlig avstämning av kommunens delårsrapport mot Rådet för kommunal redovisning gällande rekommendationer.

#### *Kommentar*

Vi anser att redovisningsprinciperna i huvudsak följer RKR:s rekommendationer. Vi uppfattar att syftet med LKBR tillsammans med RKR:s nya rekommendationer är att verka för att vidareutveckla den kommunala redovisningen för ökad jämförbarhet. I linje med det arbetet bedömer vi att kommunen bör utveckla beskrivningen av principerna för en ökad tydlighet.

### 3.4 Bedömning av fullmäktiges mål med betydelse av god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

#### 3.4.1 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har antagit fyra finansiella mål som i sin tur är fördelade på ett antal styrtal.

Kommunstyrelsen bedömer att två mål inte kommer att uppnås medan det tredje målet delvis uppnås. Det fjärde målet har ingen mätning gjorts per sista augusti.

### 3.4.2 Verksamhetsmål

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv skall upprättas. Dessa mål skall följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Timrå kommuns styrkort för medborgare, utveckling, process och medarbetare innehåller tretton mål. Vid delåret har två av målen uppnåtts och sex mål har nästan uppnåtts. För helåret 2019 är prognosen att fyra av dessa kan uppnås och fem mål kan delvis uppnås. För fyra av målen, har ställning ej tagit per sista augusti och det framgår inget beräknat utfall per 2019-12-31.

Vi har gjort följande iakttagelser vad gäller bedömningen:

- Flera av målen saknar uppgift om utfall per 2019-08-31 och/eller beräknat utfall per 2019-12-31.
- Samtliga angivna målvärden överensstämmer inte med beslutade.
- Underlag som verifierar de uppgifter som har lämnats är svårbedömda.

#### *Kommentar*

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen verkar för möjliggöra såväl en samlad bedömning av målen som för respektive mål och uppdrag. Vi ser gärna att utfallet objektivt ska gå att verifiera mot underlag.

Enligt uppgift kommer styrningsmodellen och målen att förändras.

### 3.4.3 Sammantagen bedömning

Av delårsrapporten framgår:

”Kommunledningskontorets bedömning är att god ekonomisk hushållning inte kommer att klaras för verksamhetsåret 2019.”

Vi tolkar att det också är kommunstyrelsens bedömning.

Vår samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten inte är i enlighet med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR i överväganden till R 17<sup>7</sup> till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderas för kommunkoncernen som helhet.

Fullmäktige har inte beslutat några mål för koncernen för 2019, men två möjliga målsättningar för 2020 har noterats i delårsrapporten.

Vi rekommenderar att mål omfattande hela koncernen införs och utvärderas.

### 3.5 Balanskravet

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid ska gå förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

I kommunallagen finns de gällande reglerna om balanskravet, vilket innebär att kommunens intäkter ska överstiga kostnaderna. Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt kommunallagen regleras inom tre år. I kommunallagen stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Balanskravsutredningen baserat på prognosen visar att balanskravsresultatet är negativt med – 40,5 mnkr.

Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid går förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

#### *Kommentar*

Vi är oroadade över resultatutvecklingen och rekommenderar att kommunstyrelsen bereder en åtgärdsplan så snart som möjligt.

---

<sup>7</sup> Rekommendation gällande delårsrapport

### 3.6 Resultaträkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Delår 201908</i>	<i>Delår 201808</i>	<i>Bokslut 2018</i>	<i>Budget 2019</i>	<i>Prognos 2019</i>
Verksamhetens nettokostnader	-708,8	-706,1	-1119,8	-1090,6	-1129,3
Skatteintäkter och statsbidrag	729,0	706,9	1060,2	1097,1	1099,7
Finansnetto	0,3	0,1	0,5	-2,5	0
Årets resultat	20,5	1,0	-59,1	4,0	-29,6
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	97,2	99,9	105,6	99,6	102,7

#### *Kommentar*

En kommuns långsiktiga utveckling är beroende av att intäkterna ökar mer än kostnaderna för att inte urholka det egna kapitalet.

Kommunens resultat för delåret uppgår till 20,5 mnkr, vilket är 19,5 mnkr högre än samma period förra året. Det beror främst på ökade skatteintäkter. Vi noterar att verksamhetens nettokostnader är i nivå med samma period föregående år

Kommunens årsprognos uppgår till -29,6 mnkr, vilket är lägre än delårsresultatet. Historiskt sett är det en trend att delårsresultatet är högre än vid helår och det beror oftast på att kostnaderna inte kommer linjärt över året. Cykliska effekter kommenteras i not 23. Utöver dessa torde intjänande av semesterlöneskuld vara ytterligare en sådan.

Underskottet förklaras främst av socialnämnden redovisar en prognos som avviker mot budget om -47,2 mnkr, där kostnader för flera verksamhetsområden har ökat. Det är till stor del personalkostnaderna som har ökat samt har socialnämnden haft högre placeringskostnader än budgeterat.

Vi rekommenderar att orsakerna till avvikelserna kommenteras mer utförligt. Beslutade åtgärder för att komma till rätta med underskottet bör framgå i delårsrapporten.



Timrå kommun  
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31  
KPMG AB  
2019-10-09

### 3.7 Balansräkning

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Kommunen</i>		
	<i>2019-08-31</i>	<i>2018-08-31</i>	<i>2018-12-31</i>
Balansomslutning	852,9	697,6	716,9
Redovisat eget kapital	229,4	269,0	208,9
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	-125,2	-107,6	-148,6
<i>Redovisad soliditet</i>	<i>27 %</i>	<i>39 %</i>	<i>29 %</i>
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	<i>-15 %</i>	<i>-15 %</i>	<i>-21 %</i>
Omsättningstillgångar	258,0	114,5	125,4
Avsättningar	125,6	110,0	118,8
Långfristiga skulder	248,7	133,0	133,4
Kortfristiga skulder	249,3	185,7	255,8
<i>Balanslikviditet</i>	<i>103 %</i>	<i>65 %</i>	<i>49 %</i>

#### *Kommentar*

Soliditeten visar betalningsförmågan på lång sikt, vilket betyder att kommunen har täckning för sina skulder. Kommunen redovisar en soliditet på 27 % och en soliditet med hänsyn taget till ansvarsförpliktelser på -15 %. Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelser är i nivå med samma period föregående år. Redovisad soliditet är dock lägre än samma period föregående år, men i nivå med bokslutet per 2018-12-31. Minskad soliditet beror till stor del på att balansomslutningen har ökat.

Balanslikviditeten visar betalningsförmågan på kort sikt. Pensionsförpliktelser som redovisas som ansvarsförbindelser uppgår till 354,6 mnkr (376,6 mnkr).

### 3.8 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Den tillämpade modellen synes överensstämma med Rådet för kommunal redovisning R13.

Timrå kommun har valt att ha med en kassaflödesanalys vilket vi ser positivt på

### 3.9 Sammanställd redovisning

Enligt LKBR 12 kap 2 § ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

I RKR R17 Delårsrapport är det upp till varje kommun att avgöra om de kommunala bolagen ska omfattas av delårsrapporten. Att de kommunala bolagen ska ingå torde dock vara nödvändigt eftersom det är fullmäktiges måls för hela kommunkoncernen som ska bedömas.

#### *Kommentar*

I den sammanställda redovisningen ingår förutom Timrå kommun de helägda bolagen AB Timråbo, Timrå Vatten AB, Midlanda Centrum AB och Wivsta Water AB samt delägda bolaget Midlanda Flygplats AB och kommunförbundet Medelpads Räddningstjänst.

Vi har inte närmare granskat den sammanställda redovisningen.

## 4 Iakttagelser vid granskning

### 4.1 Avstämningar

Vi har noterat att det saknas avstämda huvudboksbilagor med specifikationer till samtliga balansposter, bl a ett antal större interimsposter. Vi anser att löpande avstämningar måste genomföras för att säkerställa posterna. Vid förekomst av avvikelser måste det finnas styrkande underlag.

Vi ser allvarligt på bristen att inte kunna stämma av balanskonton och påvisa posterna riktighet. Vi har inom ramen för denna granskning inte kunnat bedöma risken för fel. Vi rekommenderar att en utredning av dessa poster prioriteras.



**Timrå kommun**  
Översiktlig granskning av delårsrapport per 2019-08-31  
KPMG AB  
2019-10-09

## 4.2 Värdering ishallen

Vi har noterat att ingen extern värdering har gjorts av ishallen som ägs av kommunen. Vi rekommenderar att kommunen gör detta till årsbokslutet.

## 4.3 Finansiell leasing

Vi har noterat att leasing och långtidshyra ej har redovisats som finansiell leasing i delårsbokslutet. Vi rekommenderar att kommunen går igenom aktuella avtal för att bedöma vilka som är finansiella leasingavtal och redovisar dessa som sådana.

KPMG, dag som ovan

Therese Malmgren  
*Auktoriserad revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal yrkesrevisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument.

Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.





# Granskning av orosanmälningar

Rapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-12-02

Antal sidor 10



Timrå kommun  
Granskning av orosanmälningar

2019-12-02

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	4
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Organisation och styrning	5
3.2	Informationsinsatser för allmänhet	8
4	Slutsats och rekommendationer	10
4.1	Rekommendationer	10

## 1 Sammanfattning

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens hantering av orosanmälningar när ett barn far illa. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Syftet med granskningen är att bedöma om anmälningsskyldigheten och rutinerna är kända, samt om arbetet bedrivs med tillräcklig intern kontroll.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att anmälningsskyldighet och tillhörande rutiner är kända och tillämpas i verksamheterna.

Socialtjänsten och skolan har tagit fram en gemensam idéplattform för samverkan. Utifrån denna har samverkansrutiner upprättats. Vi bedömer att det finns ett väl strukturerat samarbete mellan skola och socialtjänst, där processer och rutiner finns samt är kända i berörda verksamheter.

Uppföljning görs på flera sätt, och uppföljningsresultat hanteras i ledningsgruppen för samverkan. Det sker även regelbundna träffar mellan verksamheterna, och vid behov finns möjlighet till ytterligare kontakter. Vi anser dock att det är viktigt att anmälningar analyseras som ett led i att utveckla arbetssätt, rutiner och insatser. Vi bedömer därför att arbetet med analys och slutsatser av inkomna anmälningar kan utvecklas.

Vi bedömer att den information som ges via t.ex. kommunens hemsida och föräldramöten är tillgänglig och bidrar till att öka kunskapen hos främst föräldrar men även allmänhet.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi att:

- socialnämnden, i samarbete med barn- och utbildningsnämnden, utvecklar arbetet med analys och slutsatser avseende anmälningar, se avsnitt 3.1.1.

## 2 Inledning/bakgrund

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska kommunens hantering av orosanmälningar när ett barn far illa. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Barn som far illa eller riskerar att fara illa är ett gemensamt samhällsansvar. Oftast får socialtjänsten kunskap om sådana missförhållanden genom en anmälan. Många yrkesgrupper, bland annat personal i hälso- och sjukvården, tandvården och omsorgen, har anmälningsskyldighet enligt socialtjänstlagens kap 14 § 1. Anmälningsskyldigheten är absolut och kan inte delegeras till någon annan. Anmälan avser oro eller misstanke om att ett barn kan fara illa och det behöver inte finnas något bevis för att det är så. En sådan misstanke kan gälla allt från vanvård och vuxnas oförmåga till att ett barn bevittnar eller blir utsatt för våld eller andra övergrepp.

Risikfaktorer för barn och unga att fara illa kan grunda sig på miljön, som missbruk, ekonomisk utsatthet eller våld i familj och nätverk. Det kan också vara egen funktionsnedsättning eller förälder med sjukdom eller funktionsnedsättning, bristande skolgång eller eget beteende som begynnande missbruk eller kriminalitet.

Timrå kommuns revisorer bedömer att det finns *risk* för att barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa inte uppmärksammas om berörd personal inte har kännedom om anmälningsskyldigheten och vilka rutiner som gäller. Revisorerna bedömer att det är av *väsentlighet* att utsatta barn och unga får stöd så tidigt som möjligt.

### 2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om anmälningsskyldigheten och rutinerna är kända, samt om arbetet bedrivs med tillräcklig intern kontroll.

Vi har därför granskat:

- om processen för orosanmälningar och tillhörande rutiner är tydliggjord och känd
- om det finns en löpande utvärdering och utveckling av processen så att barn och unga får stöd så tidigt som möjligt samt om det finns rutiner i processen för att upptäcka om någon verksamhet inte anmäler i den omfattning som bedöms trolig
- om det finns ett samarbete mellan socialtjänsten, barn- och utbildningsförvaltningen och sjukvården för att öka medvetenheten hos medarbetare om anmälningsskyldigheten.
- om det görs informationsinsatser för att öka medvetenheten hos allmänheten om att anmäla misstankar om att barn far illa.

Granskningen avgränsas till att inte omfatta insatser för barn och unga som far illa.

Granskningen avser socialnämnden och barn- och utbildningsnämnden.

## 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Socialtjänstlagen 2001:453, kap 14 § 1
- Skollagen 2010:800, kap 29 § 13
- Tillämpbara interna regelverk och policys

## 2.3 Metod

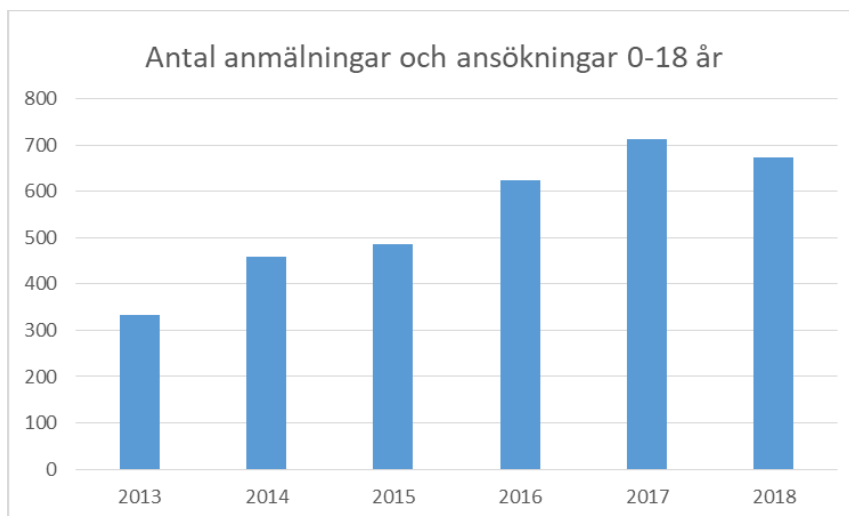
Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av bl.a.
  - Process/flödesbeskrivningar
  - Rutiner, checklistor och mallar
  - Informationsmaterial
  - Minnesanteckningar
  - Uppföljningsmaterial
  - Hemsida
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner enhetschef mottagning, barn- och utbildningschef samt rektorer.

Rapporten är faktakontrollerad av förvaltningschefer socialförvaltningen samt barn- och utbildningsförvaltningen, IFO-chef samt enhetschef mottagning.

### 3 Resultat av granskningen

Antal anmälningar och ansökningar till socialtjänsten gällande barn och unga 0-18 år uppgår de senaste åren till ca 700 stycken. Antalet har fördubblats jämfört med år 2013. Enligt uppgifter bedöms cirka hälften av inkomna anmälningar och ansökningar leda till att en utredning inleds.



Källa: Timrå kommun.

#### 3.1 Organisation och styrning

Inom socialförvaltningen är det individ- och familjeomsorgens mottagningsenhet som hanterar anmälningar. Inom enheten görs förhandsbedömning inklusive skyddsbedömning. Vid beslut om att inleda utredning överlämnas ärendet till utredande enhet. Mottagningen är tillgänglig vardagar kl 8 -16 med uppehåll för lunch. Från kl 16.30 samt övriga dagar finns beredskap som nås via larmnumret 112. Beredskapen syftar till att hantera akuta ärenden som inte kan vänta till nästa vardag. Det gäller akuta ärenden rörande barn, omhändertagande enligt LVU<sup>1</sup> och LVM<sup>2</sup> samt familjerelaterat våld.

Via e-tjänst på kommunens hemsida finns också möjlighet att göra en orosanmälan till socialtjänsten vid misstanke eller kännedom om att barn far illa, såväl för allmänhet som anmälningsskyldiga tjänstepersoner. Enligt intervjuade används den kanalen frekvent av skolan.

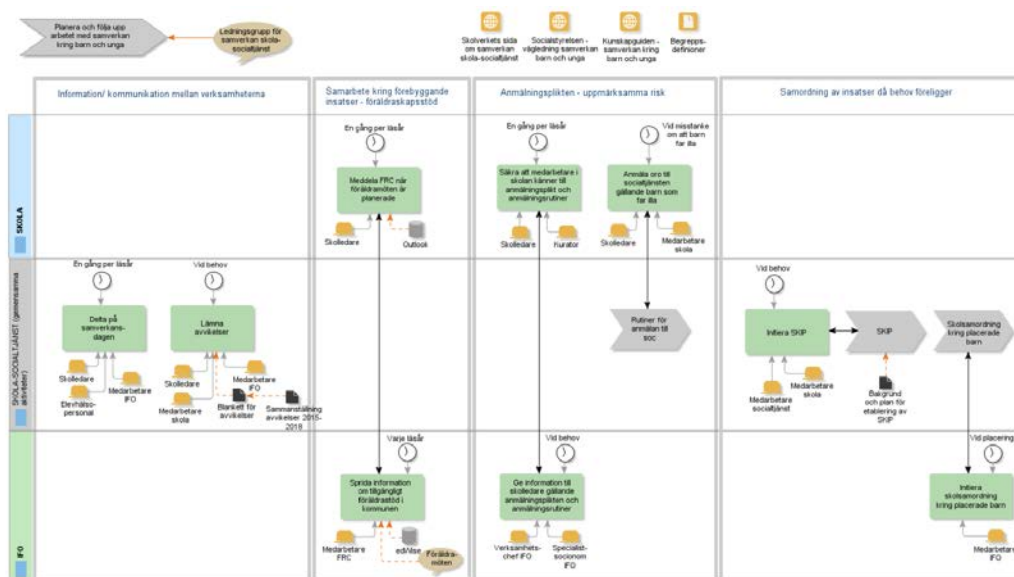
Processflödet finns dokumenterat i systemstöd, och finns tillgänglig för alla medarbetare via intranet. Det finns också en tillhörande checklista gällande hanteringen av anmälningar.

<sup>1</sup> Lagen om vård av unga.

<sup>2</sup> Lagen om vård av missbrukare.

Socialtjänsten och skolan har tagit fram en idéplattform för samverkan<sup>3</sup> som beskriver syftet med samverkan och gemensamt överenskomna principer och förhållningssätt. Ledningsgrupp för samverkan mellan skola och socialtjänst ansvarar för idéplattformen, dess innehåll och genomförande. Ledningsgruppen träffas ett par gånger per år (ca varannan månad). På dessa deltar bl.a. förvaltningschefer, verksamhetschefer och enhetschefer. Utifrån idéplattformen har samverkansrutiner upprättats med fokus på fyra områden:

- Information/kommunikation mellan verksamheterna
- Samarbete kring förebyggande insatser – föräldrastöd
- Anmälningssplikten – uppmärksamma risk
- Samordning av insatser då behov föreligger



Figur: Samverkan mellan skola och socialtjänst. Källa: Timrå kommun.

Bland annat sker en årligen återkommande samverkansdag, där bland annat rektorer, eivhälsa och IFO-medarbetare deltar. Under hösten 2019 arrangerades också en gemensam utbildningsdag där 385 medarbetare inom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen deltog. Utbildningsdagen handlade om beteendeproblematik med fokus på lågaffektivt bemötande, men även anmälningssplikten togs upp. Tidigare har även utbildning gällande tidiga insatser för barn och unga genomförts gemensamt.

Skolledare och kurator ska säkerställa att medarbetare har kännedom om anmälningssplikt och rutiner kring orosanmälan. Det görs genom att ta upp på

<sup>3</sup> Idéplattform för samverkan mellan socialtjänsten och skolan med fokus på barn 0-18 år. Fastställd 2014. Reviderad 2019.

2019-12-02

personalmöte minst årligen, men det förekommer att det tas upp oftare. Det är bl.a. möjligt att konsultera med socialtjänstens mottagningsgrupp kring en eventuell orosanmälan. Det förekommer även att skolor och vårdcentraler bjuder in socialtjänsten för ytterligare information och dialog. Det finns även en nära kontakt och samarbete med Pangea (ungdomsgård).

Normalt erbjuder socialtjänsten anmälaren att delta på ett anmälningsmöte där även barn och vårdnadshavare deltar, som en del i förhandsbedömningen. Ofta bidrar det också till att undanröja eventuella problem med samtycke, även om samtycke sällan utgör ett problem enligt intervjuade.

Socialtjänsten ger inte själv aktivt återkoppling till anmälaren om utredning inleds eller ej. Däremot kan anmälaren själv ta kontakt med socialtjänsten efter tre veckor för att få reda på detta, vilket också framgår i samband med att anmälan görs. Möjligheten till återkoppling gäller endast när orosanmälan gjorts i tjänsten.

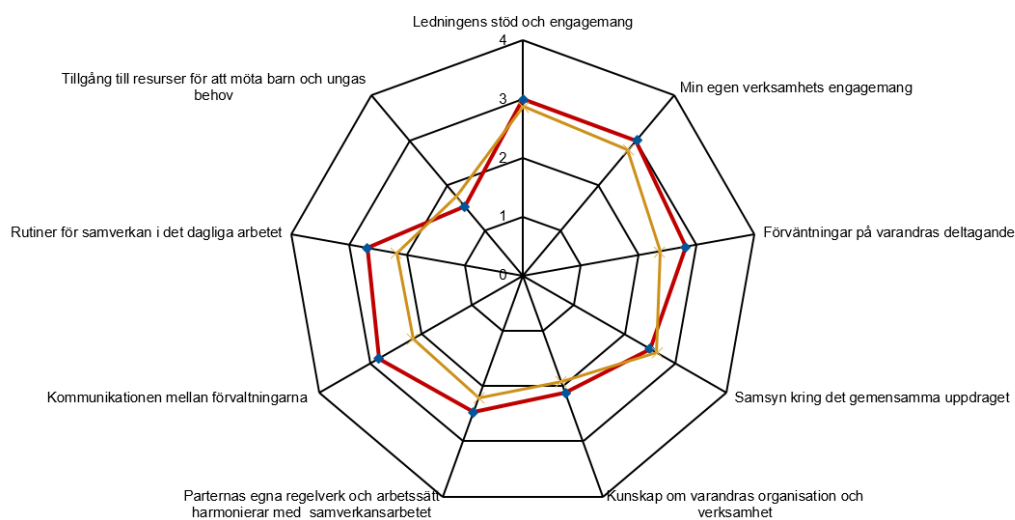
För att vid behov samordna insatser har ett särskilt arbetssätt testats och etablerats under våren 2019, kallat SKIP (samordnad kommunal individuell plan). Vidare nämns vid intervjuer även att samverkan avseende skolsamordning kring placerade barn har utvecklats de senaste åren och upplevs fungera bra.

En form av uppföljning utgörs av avvikelserapportering från gällande samverkansrutiner mellan skola och socialtjänst. Avvikelseberapporterna tas upp i ledningsgruppen för samverkan. Syftet med avvikelserapporteringen är att utgöra en grund för arbetet med ständiga förbättringar, tillsammans med annan information från t.ex. medarbetare. Enligt intervjuade är det numera få avvikelserapporter jämfört med för några år sedan, troligen på grund av att arbetssätten har blivit etablerade. Vidare uppges att vid dialoguppföljningen med rektorer tas samverkan med socialtjänst upp och sammantaget bedöms fungera bra.

Gällande orosanmälningar gör socialtjänsten ingen systematisk uppföljning utifrån inkomna anmälningar, t.ex. orsaker till anmälningar och åldersfördelning eller om det saknas eller är stor skillnad mellan olika kommunala verksamheter. Detta följs inte heller upp inom skolan. En notering som gjorts inom barn- och utbildningsförvaltningen är att det upplevs vara få anmälningar från förskolor. Någon närmare analys av detta har dock inte gjorts.

Uppföljning av samverkan sker även genom enkätfrågor som omfattar nio områden. Mätning har skett årligen, och respondenter är deltagare på samverkansdagen. Inom de flesta områden uppvisas ett förbättrat värde år 2018 jämfört med år 2015. Enkätresultatet år 2018 medförde att årets fokus på samverkansdagen var att öka kunskap och förståelse för varandras verksamheter.





2018 Serie 1 – Röd linje  
2015 Serie 4 - Gul linje

Figur: Spindeldiagram uppföljning samverkan skola – socialtjänst. Källa: Timrå kommun.

### 3.1.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns ett väl strukturerat samarbete mellan skola och socialtjänst, där processer och rutiner finns samt är kända i berörda verksamheter. Uppföljning görs på flera sätt, och uppföljningsresultat hanteras i ledningsgruppen för samverkan. Det sker även regelbundna träffar mellan verksamheterna, och vid behov finns möjlighet till ytterligare kontakter.

Vi anser dock att det är viktigt att anmälningar analyseras som ett led i att utveckla arbetssätt, rutiner och insatser. Vi bedömer därför att arbetet med analys och slutsatser av inkomna anmälningar kan utvecklas.

## 3.2 Informationsinsatser för allmänhet

Enligt socialtjänstlagens 14 kap 1c § framgår att var och en som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla detta till socialnämnden.

På kommunens hemsida finns information om hur man kan gå till väga och kontaktuppgifter vid misstanke om barn som far illa. Vid föräldramöten i vissa årskurser deltar alltid familjeressurcenter för att ge information om socialtjänstens arbete och orosanmälningar. I samband med inskolning på förskola ges information om anmälningsplikten, och familjeressurcenter deltar även vid föräldramöten i förskolan.



**Timrå kommun**  
Granskning av orosanmälningar

2019-12-02

### **3.2.1 Bedömning**

Vi bedömer att den information som ges via t.ex. kommunens hemsida och föräldramöten är tillgänglig och bidrar till att öka kunskapen hos främst föräldrar men även allmänhet.



Timrå kommun  
Granskning av orosanmälningar

2019-12-02

## 4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att anmälningsskyldighet och tillhörande rutiner är kända och tillämpliga i verksamheterna.

### 4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi att:

- socialnämnden, i samarbete med barn- och utbildningsnämnden, utvecklar arbetet med analys och slutsatser avseende anmälningar, se avsnitt 3.1.1.

Datum som ovan

KPMG AB

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Mikael Lindberg  
*Kommunal revisor*

Oskar Nordmark  
*Kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.



# Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten

Rapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-12-02

Antal sidor 12



Timrå kommun

Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten

2019-12-02

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	4
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Nuläge	6
3.2	Organisation och ansvar	7
3.3	Personalförsörjning	8
3.4	Sjukfrånvaro	10
4	Slutsats och rekommendationer	12
4.1	Rekommendationer	12

## 1 Sammanfattning

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska personalförsörjningen inom hemtjänst, verksamhetsområdet vård och omsorg. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Granskningen syfte var att bedöma om kommunens arbete med att tillgodose behovet av personalförsörjning samt minska sjukfrånvaro är ändamålsenliga och tillräckliga.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete med kompetensförsörjning och sjukskrivningar inte är tillräckligt, och behöver utvecklas för att säkerställa att verksamhetens behov av personal med rätt kompetens tillgodoses.

Det nämns vid intervjuerna att det finns en otydlighet i ansvarsfördelningen mellan förvaltningen och den centrala HR-enheten vilket innebär att förvaltningarna själva får ta tag i HR-frågor. Vi upplever att ansvaret behöver tydliggöras för kommunstyrelsen som centralt personalpolitiskt organ samt för respektive nämnd.

Vi konstaterar att det inte finns någon kompetensförsörjningsplan varken på övergripande nivå eller förvaltningsnivå. Såsom vi uppfattar ska ett arbete med att ta fram en kompetensförsörjningsplan inom socialförvaltningen påbörjas däremot konstaterar vi att det saknas en tidsplan för detta. Vi ser det även av vikt att det i samband med framtagandet av kompetensförsörjningsplanen fastställs en konkret handlingsplan med åtgärder som behöver genomföras för att säkerställa kompetensförsörjningen framöver.

Vi bedömer att det i nuläget inte bedrivs tillräckliga insatser kring kompetensförsörjning för att möta framtida behov samt att det finns brister avseende planering och uppföljning på ett mer övergripande plan. Vi bedömer vidare att det finns brister i och ett eftersatt behov av frekvent och tillgänglig HR-statistik.

Rehabprocessen har omarbetats och tydliggjorts vilket också medfört att andelen långtidssjukskrivna har minskat kraftigt. Detta har även fått en tydlig effekt på sjukskrivningstalen totalt. Vi kan också notera att korttidsfrånvaron har minskat något sedan 2017. Det har däremot inte genomförts några analyser eller någon systematisk uppföljning om de åtgärder som vidtagits gett effekt. Vi kan inte heller se att det genomförts några riktade åtgärder utöver rehabprocessen och den nya rutinen kring sjukfrånvaro för att minska korttidsfrånvaron inom hemtjänstens verksamheter.

Vi bedömer att det finns ett behov av analyser inom HR-området på flera verksamhetsnivåer, som stöd för att identifiera och prioritera eventuella åtgärder.



**Timrå kommun**

Granskning av personalförskning inom hemtjänsten

2019-12-02

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- tydliggöra ansvarsfördelningen kring HR-arbetet, tillsammans med kommunstyrelsen, se avsnitt 3.2.1
- se över och säkerställa att arbetet med kompetensförskningsplanen fortskrider, se avsnitt 3.3.1
- säkerställa relevant och tillgänglig HR-statistik, se avsnitt 3.4.1
- genomföra analyser inom HR-området, se avsnitt 3.3.1 inklusive exempel

## 2 Inledning/bakgrund

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska hemtjänst inom verksamhetsområdet vård och omsorg. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Hemtjänst erbjuds för personer som vill bo kvar i sitt ordinära boende och behöver hjälp med vissa serviceinsatser och/eller omvårdnadsinsatser. Insatserna kräver biståndsbeslut och utgår från varje persons individuella behov.

De senaste åren har äldreomsorgen uppvisat ett underskott jämfört med budget, samtidigt som personalkostnaderna står för den största delen av kostnadsavvikelsen.

Timrå kommuns revisorer bedömer att det finns *risk* för brist på tillgång till kompetent personal samtidigt sjukfrånvaro både påverkar kostnader och bemanningsbehov. Revisorerna anser det *väsentligt* att ledning och styrning bedrivs så att verksamheten bedrivs effektivt och inom givna ekonomiska ramar.

### 2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Granskningen syftar till att bedöma om kommunens arbete med att tillgodose behovet av personalförsörjning samt minska sjukfrånvaro är ändamålsenliga och tillräckliga.

Vi har därför granskat:

- om processen för personalförsörjning inom hemtjänsten är tydliggjord?
- om det finns ett systematiskt planerings- och uppföljningsarbete kring personalförsörjning?
- om roller och arbetsfördelning i personalförsörjningsarbetet är tydlig?
- om det finns ett systematiskt arbete och åtgärder vidtas för att minska sjukfrånvaron?
- om uppföljning av effekter görs av vidtagna åtgärder gällande sjukfrånvaron?

### 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Tillämpbara interna regelverk, policys och beslut





**Timrå kommun**

Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten

2019-12-02

## **2.3 Metod**

Granskningen har genomförts genom:

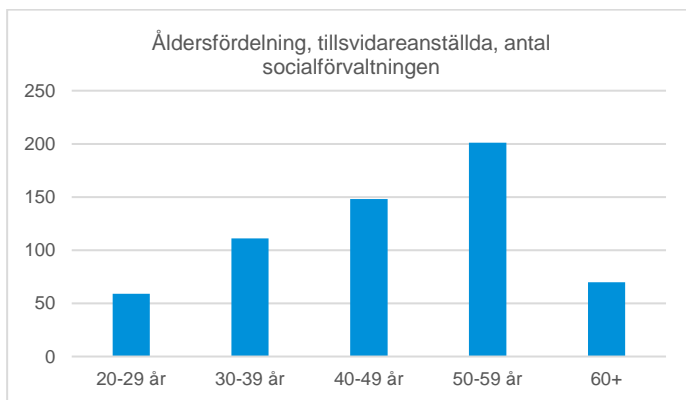
- Dokumentstudier av relevanta dokument såsom: Personal politiskt program, sjukfrånvarostatistik, personal- och hälsobokslut, samt rutiner och riktlinjer
- Intervjuer med berörda tjänstemän däribland enhetschefer inom hemtjänsten, verksamhetschef stöd- vård och omsorg, biträdande verksamhetschef stöd- vård och omsorg, biträdande förvaltningschef socialförvaltningen och HR-strateg.

Rapporten är faktakontrollerad av tf. förvaltningschef socialförvaltningen, verksamhetschef stöd, vård och omsorg, biträdande verksamhetschef stöd, vård och omsorg.

## 3 Resultat av granskningen

### 3.1 Nuläge

Timrå kommun har drygt 1 400 tillsvidareanställda medarbetare<sup>1</sup> varav drygt 600 av dessa är anställda i socialförvaltningen. Åldersfördelningen hos de tillsvidareanställda inom Timrå kommuns socialförvaltning visar att drygt 270 personer (46 procent) är 50 år eller äldre, och kan därför beräknas gå i pension inom de kommande 10 – 15 åren.



Figur 1: Åldersfördelning tillsvidareanställda. Källa: kommunens Personal- och Hälsobokslut 2018

Personalomsättningen gällande tillsvidareanställda inom socialförvaltningen är cirka 9,7 procent och motsvarar drygt 60 nya anställda årligen. Det visar exempelvis att pensionsavgångar endast speglar en mindre del av det årliga rekryteringsbehovet.

<sup>1</sup> Personal- och Hälsobokslut 2018

## Timrå kommun

Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten

2019-12-02

Sjukfrånvaron inom Timrå kommun har totalt sett minskat sedan 2017. Sjukfrånvaron har minskat som mest inom bland de anställda som är 29 år eller yngre. Totalt sett har sjukfrånvaron minskat och uppgår per november 2019 till 7 procent (9,5 procent 2017). Långtidsfrånvaron (91- dagar eller fler) har minskat kraftigt sedan 2017. Kortidsfrånvarodagarna har minskat något mellan 2017 och november 2019.



Figur 2: Sjukfrånvaro stöd, vård och omsorgsförvaltningen. Källa: Timrå kommun, erhållet material.

## 3.2 Organisation och ansvar

I Timrå kommuns personalpolitiska program<sup>2</sup> framgår det att den övergripande målsättningen är att invånarna ska få en förstklassig service. Detta ska bl.a. uppnås genom att personalpolitiken ska visa de normer och värderingar som gäller i Timrå kommun, kommunen som arbetsgivare har en stark tilltro till alla medarbetares vilja att på bästa sätt och i samverkan utföra sitt arbete för kommunens invånare samt att arbetsklimatet ska främja att varje medarbetares lust till kreativitet och utveckling stimuleras och tillvaratas. Vidare framgår det bl.a. att Timrå kommun ska ha en positiv arbetsmiljö, eftersträva att vara en attraktiv arbetsgivare samt att mångfald och jämställdhet ska tas tillvara på.

I det personalpolitiska programmet framgår det att kommunstyrelsen är kommunens personalorgan samt ansvarar för att utfärda policys samt utvärdera kommunens personalpolitiska program. Nämnderna ansvarar för att följa det personalpolitiska programmet, policys samt att ge uppdrag till sina förvaltningar att i styrkort redovisa hur. Nämnderna har även ansvar för personalen som är anställd inom nämndens verksamhetsområde.

Enligt kommunstyrelsens reglemente<sup>3</sup> är kommunstyrelsen kommunens centrala personalpolitiska organ med ansvar för bl.a. personalfrågor, lönefrågor, agerar pensionsnämnd och arbetslöshetsnämnd.

<sup>2</sup> Kommunfullmäktige, 2008-09-29, § 97

<sup>3</sup> Kommunstyrelsen, 2017-06-12, § 102

Vid intervjuerna framkom att det inom kommunen inte finns någon sammanhållen HR-funktion utan att respektive nämnd ansvarar för personalen inom nämndens verksamhetsområden. Det framgår även av socialnämndens reglemente<sup>4</sup> att socialnämnden har hand om personalfrågor inklusive arbetsmiljöfrågor inom sitt verksamhetsområde.

Inom HR-enheten vid kommunledningskontoret finns det idag tre medarbetare varav en teamledare som är tänkt att hålla ihop och samordna arbetet. Utöver detta har det även tagits in en HR-strateg under en tvåårsperiod (2017 – 2019) som aktivt arbetat med rehabprocessen. Gentemot socialförvaltningen finns en HR-strateg som är anställd inom socialförvaltningen (60 procent).

Det nämns vid intervjuerna att arbetet kring rehabprocessen har tydliggjorts och effektiviserats. Förvaltningen upplever en viss oro att det kommer uppstå ett tomrum i samband med att HR-strategen avgår då det funnits bra stöd och handledning kring rehabprocessen, se även avsnitt 3.4.

Det påtalas vid intervjuerna att det finns problematik i ansvarsfördelningen mellan socialförvaltningen och den centrala HR-enheten. Förvaltningen kan många gånger uppleva svårigheter att få svar från HR-enheten i HR-frågor på grund av resursbrist vilket medfört att förvaltningen själv får driva frågorna.

Vidare påtalar de intervjuade att inga chefer inom socialförvaltningen har en HR-utbildning och att det skulle möjliggöra att arbeta annorlunda och mer strukturerat med rätt kompetens på rätt plats. Även långsiktiga strategier skulle få andra infallsvinklar och angreppssätt med ett HR-perspektiv.

### 3.2.1 Bedömning

Av det personalpolitiska programmet framgår att kommunstyrelsen är kommunens personalorgan samt ansvarig för att utfärda policys samt utvärdera kommunens personalpolitiska program. Vi kan dock inte se att det personalpolitiska programmet har reviderats eller omarbetats sedan 2008.

Det nämns vid intervjuerna att det finns en otydlighet i ansvarsfördelningen mellan förvaltningen och den centrala HR-enheten samt att förvaltningarna själva får ta tag i HR-frågor. Vi upplever att ansvaret kring vad kommunstyrelsen som centralt personalpolitiskt organ samt vad respektive nämnd ansvarar för behöver tydliggöras.

## 3.3 Personalförsörjning

Timrå kommun har inte tagit fram någon kommunövergripande kompetensförsörjningsplan, det nämns vid intervjuerna att respektive förvaltning ansvarar för att ta fram en specifik plan för dess verksamhetsområden. Vidare framkommer det vid intervjuerna att socialförvaltningen ska påbörja ett arbete med att ta fram en kompetensförsörjningsplan, däremot har det inte fastställts någon tidsplan för detta.

---

<sup>4</sup> Kommunfullmäktige, 2017-06-12, § 105

## Timrå kommun

Granskning av personalförsörjning inom hemtjänsten

2019-12-02

Vid intervjuerna framkommer att det sedan en tid tillbaka är problem att få tag i personer som är intresserade av yrkena inom hemtjänsten. Det upplevs än svårare att rekrytera utbildad och behörig personal.

De största utmaningarna är de kommande pensionsavgångarna bland vård- och omsorgspersonal. Samtidigt som det saknas resurser kring att validera personal som sedan en tid tillbaka arbetat inom verksamheterna. En Validering innebär att medarbetare i verksamheterna har möjlighet att genomföra en kartläggning av dess yrkeserfarenhet för att kunna bedöma och eventuellt validera kursmål från Vård- och omsorgsprogrammet. Därefter utformas ett individuellt studieupplägg för komplettering av de kunskaper som saknas.

Vidare finns en arbetsintegrerad utbildning som är riktad mot personer som behöver utveckla sig inom det svenska språket. Detta innebär i praktiken att personen studerar första året för att sedan nästkommande år praktisera ute i verksamheterna för att till sist efter tre år avsluta sina studier.

Det har även tagits fram ett projekt utifrån omställningsavtalet som är ett avtal mellan SKL, Pacta, Svenska Kommunalarbetareförbundet, AkademikerAlliansen samt OFRs förbundsområden, Allmän kommunal verksamhet och Hälso- och sjukvård. Syftet med fonden är att ge möjlighet att lokalt arbeta aktivt med tidiga omställningsåtgärder. Projektet innebär kompetensutveckling via språk och tanken är att utbilda svensktalande personal för att bli så kallade språkombud. Språkombudet har sedan till uppgift att stödja kollegor när det gäller språkutveckling och det svenska språket inom vård- och omsorg. För att kunna starta projektet kommer Timrå kommun anställa en lärare i syfte att kunna utbilda den personal som avser att bli språkombud. Detta till följd av att det i nuläget finns personal som är utbildade men behöver utveckla det svenska språket.

Det finns även ett samarbete med vård- och omsorgscollege. Enligt de intervjuade är utbildningen främst riktad mot arbete inom särskilt boende samt att utbildningens kvalitet behöver ses över då det upplevs att de som utbildat sig via vård- och omsorgscollegen inte alltid är kompetensmässigt rustade för arbetet.

Det konstateras vid intervjuerna att det inte finns något övergripande arbete med kompetensförsörjningen men att förvaltningen arbetar med introduktioner till nya medarbetare och att utveckla handledare för att nyanställda och vikarier ska känna sig välkomna.

I höstas skickades enkäter ut till de vikarier som arbetat under sommaren i syfte att få input och kunna utveckla samt förbättra introduktionen och arbetet under nästkommande sommar. Det visade sig att merparten var väldigt nöjda däremot var det väldigt få svarande.

Vid intervjuerna framkom det att den senaste utbildningssatsningen som genomfördes var 2004 där man totalt utbildade 40 undersköterskor. Att genomföra ett liknande kunskapslyft i nuläget är svårt utifrån det ekonomiska läget. Sedan 2011 har förvaltningen deltagit i planering av yrkeshögskoleutbildningar till specialistundersköterska och sedan 2017 finns det fyra specialistundersköterskor anställda i hemtjänstens verksamheter. Tanken med specialistsjuksköterskor utöver dess kompetens är att aktivt arbeta för ett bra mottagande vid hemtagande av brukare

med stort behov av hemtjänstinsatser. Utöver det deltar specialistundersköterskorna vid introduktion av ny personal samt i övrigt förbättringsarbete inom verksamheterna.

Enligt de intervjuade har det skett en utredning kring hela socialförvaltningen då det varit svårt att få fram tillförlitlig statistik kring HR-området. Förvaltningen har själva fått ta fram egen statistik för att genomföra analyser av verksamheterna, de intervjuade nämner bl.a. satsningen kring heltidsresan<sup>5</sup> där det visat sig att statistiken från personalsystemet varit felaktig. Detta har inneburit att förvaltningen varit tvungna att gå igenom statistiken för att säkerställa att den är korrekt, något som också inneburit ökad belastning.

Andra insatser för att minska personalbehovet som nämns är att införa nattkameror i hemtjänstens verksamheter. Under 2016<sup>6</sup> genomfördes en testperiod under tre månader med att införa nattkameror. Ett testtillfälle genomfördes under perioden och påvisade gott resultat. Det framkommer däremot vid intervjuerna att nattkameror i dagsläget inte är ekonomiskt försvarbart då det innebär fördyringar då omfattningen är så pass liten att det inte möjliggör att minska personalstyrkan. Däremot kan det vara aktuellt på sikt i samband med volymökningar.

### 3.3.1 Bedömning

Vi konstaterar att det inte finns någon kompetensförsörjningsplan varken på övergripande nivå eller förvaltningsnivå. Tanken är att ett arbete med att ta fram en kompetensförsörjningsplan inom socialförvaltningen ska påbörjas däremot konstaterar vi att det saknas tidsplan för när arbetet ska påbörjas eller vara färdigställt. Vi ser det även av vikt att det i samband med framtagandet av kompetensförsörjningsplanen fastställs en konkret handlingsplan med åtgärder som behöver genomföras för att säkerställa kompetensförsörjningen framöver.

En arbetsintegrerad utbildning riktad mot personer som behöver utveckla det svenska språket finns i dagsläget, det finns det även ett samarbete med vård- och omsorgscollege. Det har även initierats ett arbete med att starta upp språkbud inom hemtjänstens verksamheter för att kunna stötta kollegor i det svenska språket, vilket vi ser positivt på.

Utöver detta finns det inga riktade insatser för att höja kompetensnivån inom verksamheterna i hemtjänsten eller säkerställa kompetensförsörjningen framöver. Vi bedömer att det i nuläget inte bedrivs tillräckliga insatser kring kompetensförsörjning för att möta framtida behov samt att det finns brister avseende planering och uppföljning på ett mer övergripande plan. Vi bedömer vidare att det finns behov av frekvent och tillgänglig HR-statistik i syfte att kartlägga och säkerställa framtida behov.

## 3.4 Sjukfrånvaro

I samband med att HR-strategen anställdes för att arbeta med rehabprocessen har ett omtag gjorts kring processen. I samband med detta har rehabprocessen tydliggjorts och uppdaterats. De intervjuade upplever att processen kring rehab har effektiviserats

<sup>5</sup> Kommunfullmäktige 2018-01-09, § 5

<sup>6</sup> Socialnämnden, 2016-02-17, § 21 och 2016-11-16, § 134

samt att cheferna fått ett bra stöd från HR-enheten kring rehabarbetet. Förvaltningen tillsammans med HR-strategen har aktivt arbetat med avslut av långtidssjukskrivna. Vilket i sin tur lett till att antalet långtidssjukskrivna minskat.

Det har även tillkommit en ny rutin för sjukanmälan. Den nya rutinen innebär att sjukanmälan under vardagar mellan 07.00 och 15.00 sker till enhetschef för personal som arbetar förmiddag eller eftermiddag. Övrig tid sker sjukanmälan till bemanningsenheten. Till följd av den nya rutinen upplever de intervjuade att det är lättare att fånga upp korttidsfrånvaron vilket också lett till att korttidsfrånvaron minskat. Däremot upplevs det svårt att komma åt korttidssjukskrivningarna och främst dag ett till två.

Vidare följs sjukfrånvaron i IT-systemet Adato/Lisa som möjliggör uppföljning på individnivå. Det har sedan hösten 2019 även erbjudits webbutbildningar till samtliga chefer inom förvaltningen. Utöver det har en extern konsult från Adato tagits in i syfte att tydliggöra och förbättra systemet. Enligt de intervjuade fungerar systemet bra och ger en tydlig bild över verksamheten och medarbetarna för respektive enhetschef. Samtidigt upplever de intervjuade utifrån de uppföljningar de genomfört en oroväckande trend att den psykiska ohälsan medarbetare i gruppen 30 år eller yngre ökar.

Det har däremot inte genomförts någon analys utifrån vilka faktorer som kan ha minskat korttidsfrånvaron. Det har inte heller genomförts någon systematisk uppföljning utifrån specifikt riktade insatser. Enligt intervjuerna är det ett förbättringsområde och det skulle kunna göras väldigt mycket för att kunna följa upp insatserna men det upplevs inte finnas resurser för detta i dagsläget.

### 3.4.1 Bedömning

Rehabprocessen har omarbetats och tydliggjorts vilket också medfört att andelen långtidssjukskrivna har minskat kraftigt. Detta har även fått en tydlig effekt på sjukskrivningstalen totalt. Vi kan också notera att korttidsfrånvaron har minskat något sedan 2017. Det har däremot inte genomförts några analyser eller någon systematisk uppföljning om de åtgärder som vidtagits gett effekt. Vi kan inte heller se att det genomförts några riktade åtgärder utöver rehabprocessen och den nya rutinen kring sjukfrånvaro för att minska korttidsfrånvaron inom hemtjänstens verksamheter.

Vi bedömer att det finns ett behov av analyser inom HR-området på flera verksamhetsnivåer, som stöd för att identifiera och prioritera eventuella åtgärder.

Ett exempel är fördjupade analyser av sjukfrånvaro och personalavgångar. Andra exempel på fördjupad analys är goda exempel, d.v.s. verksamheter som har såväl god ekonomi som låga sjukskrivningstal och personalomsättning. Ett syfte med sådana analyser är att klargöra faktiska effekter, vidareutveckla och skapa möjligheter till systematisk spridning inom berörda organisationsdelar.

## 4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunens arbete med kompetensförsörjning och sjukskrivningar inte är tillräckligt, och behöver utvecklas för att säkerställa att verksamhetens behov av personal med rätt kompetens tillgodoses.

### 4.1 Rekommendationer

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi socialnämnden att:

- tydliggöra ansvarsfördelningen kring HR-arbetet, tillsammans med kommunstyrelsen, se avsnitt 3.2.1
- se över och säkerställa att arbetet med kompetensförsörjningsplanen fortskrider, se avsnitt 3.3.1
- säkerställa frekvent och tillgänglig HR-statistik, se avsnitt 3.3.1
- genomföra analyser inom HR-området, se avsnitt 3.4.1 inklusive exempel

Datum som ovan

KPMG AB

Oskar Nordmark  
*Kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.





# Grundläggande granskning - Kommunstyrelsen

Revisionsrapport

Timrå kommun

KPMG AB

2020-02-11

Antal sidor 8



Timrå kommun  
Grundläggande granskning - Kommunstyrelsen

2020-02-11

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Utbildning	4
3.2	Målstyrning	5
3.3	Ekonomistyrning	6
3.4	Uppföljning av intern kontroll	7
4	Risker och utmaningar identifierade av styrelsen	8



**Timrå kommun**  
Grundläggande granskning - Kommunstyrelsen

2020-02-11

## 1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattade bedömning är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål kan förstärkas och att arbetet med intern kontroll kan ses över.

Vi lämnar utifrån vår granskning följande rekommendationer:

- att kommunstyrelsen ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål se avsnitt 3.2
- att kommunstyrelsen säkerställer att uppföljning av internkontroll omfattar de mest väsentliga kontrollerna, se avsnitt 3.4
- att kommunstyrelsen löpande under året följer upp kontroller, se avsnitt 3.4

## 2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

### 2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna i styrelse och nämnder fått frågor skickat till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

### 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Gällande lagar och rekommendationer avseende
- Tillämpbara interna regelverk och policys

### 2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkät till kommunstyrelsens ledamöter
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av kommunstyrelsen och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av ordförande och kommunchef.

### **3 Enkät – resultat**

Enkäten har skickats till 22 ledamöter. Sex ordinarie ledamöter och sju ersättare har svarat.

#### **3.1 Utbildning**

För att underlätta införandefasen i den politiska arenan för nya ledamöter och ersättare har styrelsen erbjudit en övergripande politikerutbildning som sträckte sig över tre dagar. Utbildningen byggde bl.a. på styrelsens arbete och ansvar samt kommunens modell för styrning och ledning. De förtroendevalda fick även delta i en workshop gällande ny ledningsfilosofi och styrmodell.

Vidare har kommunen erbjudit ordförande och vice ordförande en endagsutbildning i sammanträdesteknik. Utbildningen byggde på kommunallagens krav på beslutsfattande, sammanträdestekniker och övningar kring hur olika scenarier kan hanteras av en ordförande.

De förtroendevalda har även under hösten tagit del av en tvådagarsutbildning i internkontroll.

Av de svarande anser nio ledamöter att de tagit del av ändamålsenlig utbildning.

##### **3.1.1 Bedömning**

Vi ser positivt på att de förtroendevalda erhållit utbildning.

## 3.2 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	10	1	1	1
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara	9		3	1
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	9		2	2
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	9		2	2

Styrelsen antog den 4 december år 2018 verksamhetsplan för år 2019<sup>1</sup>. I verksamhetsplanen framgår de kommunövergripande målen som ska enligt den modell som inledningsvis presenteras brytas ned till aktiviteter för att därefter följas upp.

Vi kan genom verksamhetsplanen ta del av ett antal aktiviteter som enligt inledningen ska leda till att kommunen uppnår mål och vision. För respektive aktivitet framgår en koppling till vilket mål aktiviteten syftar till att uppnå samt avsedd effekt. Vi noterar däremot att två styrtal som enligt kommunfullmäktiges verksamhetsplan avser kommunstyrelsen saknas i verksamhetsplanen, däribland styrtalet avseende livskvalitet, service och klimatsmart liv.

Av delårsrapporten per 2019-08-31, som är densamma som för kommunens som helhet, framgår att kommunstyrelsen följt upp 16 av 20 styrtal. Av dessa bedöms verksamhetsmålet avseende bredbandsuppkoppling och andelen nya bostäder som uppnått. Till bedömningen vad gäller verksamhetsmålen som inte bedöms som uppfyllda per sista augusti framgår kommentarer om åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen. Av delårsrapporten framgår även att de verksamhetsmål som inte följts kommer att mätas per helår.

### 3.2.1 Bedömning

Det är enligt vår bedömning väsentligt att samtliga styrtal som gäller styrelsen inarbetas i verksamhetsplanen.

Vi anser att kommunstyrelsen regelbundet bör följa upp samtliga aktiviteter och styrtal för att säkerställa att de övergripande målen nås. Detta för att vid avvikelser kunna fatta beslut om måluppfyllande åtgärder.

Vi rekommenderar därför att styrelsen ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål.

<sup>1</sup> 2018-12-04 § 344

### 3.3 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har styrelsen/nämnden fastställt en budget i balans?	12		1	
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	12		1	
2.3	Har nämnden/styrelsen fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	4	2	7	
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	8	2	3	

Kommunstyrelsen antog 4 december år 2018<sup>2</sup> budget motsvarande 95 mnkr för år 2019.

Vi har tagit del av en ekonomisk kvartalsrapport per 2019-03-31 som visar en positiv budgetavvikelse motsvarande 3 mnkr och en helårsprognos motsvarande -1 mnkr. Helårsprognosen förklaras främst av ökade kostnader för flygtrafiken motsvarande 700 tkr. Beslut om åtgärder motsvarande 1 mnkr fattades per 2019-08-20 som bl.a. innefattar nedprioriteringar i samhällsenhetens arbete med marknadsutveckling och fortsatt restriktivitet vad exempelvis gäller inköp.

Av delårsrapporten per 2019-08-31 framgår ett positivt överskott motsvarande 7 mnkr och en helårsprognos på 3 mnkr. Förklaringar till detta är bland annat beslutade besparingsåtgärder och återhållsamhet i verksamheterna såsom restriktivitet avseende anställningar, utbildningar och konferenser.

#### 3.3.1 Bedömning

Vi har inga kommentarer.

<sup>2</sup> 2018-12-04 § 344

### 3.4 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	13			
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och konsekvensanalysen som ligger till grund för planen?	8	1	3	1
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	11		1	1
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	10		2	1

Kommunstyrelsen har upprättat en risk- och väsentlighetsanalys till grund för internkontrollplanen<sup>3</sup>. Av internkontrollplanen, som omfattar sex punkter, framgår kontrollernas granskningstillfälle samt ansvarig för återrapportering.

Några av de identifierade höga riskvärden har inte resulterat i någon punkt i internkontrollplanen, däribland GDPR/informationssäkerhet. Det har i samband med faktakontrollen förklarats med att bedömningen varit att området har saknat kontroller att följa upp. Prioriteringen har därför varit att utveckla processen inklusive nödvändiga kontrollmoment.

Vi har tagit del av två uppföljningar av internkontroll avseende direktupphandling och inköp varav de utförda kontrollerna inte visade på några avvikelser.

#### 3.4.1 Bedömning

Vi ser positivt på att kommunstyrelsen tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys till grund för uppföljning av intern kontroll.

Vi noterar att flera av de angivna kontrollerna ofta är begränsade till en efterkontroll. Genom att identifiera kontroller som förhindrar att fel uppstår blir processen mer effektiv och risken för fel mindre. Vi anser att styrelsen i högre grad bör fokusera på att följa upp kontroller.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen löpande under året följer upp kontroller.

<sup>3</sup> 2019-01-11 § 11





**Timrå kommun**  
Grundläggande granskning - Kommunstyrelsen

2020-02-11

## **4 Risker och utmaningar identifierade av styrelsen**

Styrelsen har identifierat är det ekonomiska läget, kompetens- och resursbrist samt brister i krisberedskap såsom vid långvariga strömavbrott som utmaningar.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström  
*Kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.



# Grundläggande granskning - barn- och utbildningsnämnden

Revisionsrapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-12-02

Antal sidor 8



Timrå kommun  
Grundläggande granskning – barn- och utbildningsnämnden

2019-12-02

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Kommentarer till granskning år 2018	4
3.2	Utbildning	5
3.3	Målstyrning	5
3.4	Ekonomistyrning	6
3.5	Uppföljning av intern kontroll	7
4	Risker och utmaningar identifierade av nämnden	8



**Timrå kommun**

Grundläggande granskning – barn- och utbildningsnämnden

2019-12-02

## 1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattade bedömning är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål kan tydliggöras och att arbetet med intern kontroll kan förstärkas.

Vi lämnar utifrån vår granskning följande rekommendationer:

- att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 3.3.
- att nämnden utarbetar underlag som möjliggör en tydlig översikt för det ekonomiska läget, se avsnitt 3.4
- att nämnden regelbundet följer upp internkontroll löpande under året, se avsnitt 3.5

## 2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

### 2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna i styrelse och nämnder fått frågor skickat till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

### 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Gällande lagar och rekommendationer
- Tillämpbara interna regelverk och policys

### 2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkät till nämnden
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av ordförande och förvaltningschef.

### 3 Enkät – resultat

Enkäten har skickats till 19 ledamöter. Åtta ordinarie ledamöter och fyra ersättare har svarat.

#### 3.1 Kommentarer till granskning år 2018

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer motsvarande granskning under år 2018. Barn- och utbildningsnämnden svarade på rekommendationerna till denna granskning:

”Barn- och utbildningsnämnden kan via denna granskning konstatera att alltför få ledamöter svarar på enkäten och att det finns en viss osäkerhet gällande målstyrning och internkontroll. Barn- och utbildningsnämnden kommer därför vid sammanträdet den 6 februari att gå igenom resultatet av enkäten tillsammans med revisionens slutsatser.

Barn- och utbildningsnämnden har kommunfullmäktiges (Kf) uppdrag att som huvudman för det offentliga skolsystemet bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Det systematiska kvalitetsarbetet syftar bl a till att följa upp de mål för skolan som riksdagen fastställt och som huvudmannen (utsedd av Kf) är ansvarig för. Genom detta arbete sker uppföljning av merparten av barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde. Ytterligare uppföljning sker via barn- och utbildningsnämnden verksamhetsplan och budget. Verksamhetsplan och budget följs upp i delårsbokslut samt i årsbokslut. Merparten av kommunfullmäktiges mål i Kf:s verksamhetsplan omfattar inte barn- och utbildningsnämnden. Några mål som omfattar alla nämnden följs upp på en kommunövergripande nivå. De mål som barn- och utbildningsnämnden har att följa upp följs upp i delårsrapport och i årsredovisning. Barn- och utbildningsnämnden har i verksamhetsplan och budget 2019 förtydligat vilka aktiviteter som svarar mot vilka mål. Målstyrningen kommer att ses över på kommunövergripande nivå under 2019.

Barn- och utbildningsnämndens svar gällande internkontroll från 2017 kvarstår men är förskjutet i tid. Vår verksamhets- och kvalitetskontroller har varit/är föräldraledig från augusti 2018 till mars 2019, vilket innebär att vi kommer att genomlysa området inför interkontrollplan 2020. Vi är helt eniga med revisionen om att en mer omfattande riskanalys behöver genomföras, detta kommer att ske inför 2020 eftersom internkontrollplanen för 2019 redan är beslutad.”

## 3.2 Utbildning

För att underlätta införandefasen i den politiska arenan för nya ledamöter och ersättare har nämnden erbjudit en övergripande politikerutbildning som sträckte sig över tre dagar. Utbildningen byggde bl.a. på nämndens arbete och ansvar samt kommunens modell för styrning och ledning. De förtroendevalda fick även delta i en workshop gällande ny ledningsfilosofi och styrmodell.

Vidare har kommunen erbjudit ordförande och vice ordförande en endagsutbildning i sammanträdesteknik. Utbildningen byggde på kommunallagens krav på beslutsfattande, sammanträdestekniker och övningar kring hur olika scenarier kan hanteras av en ordförande.

Av de svarande anser 11 ledamöter att de tagit del av ändamålsenlig utbildning.

### 3.2.1 Bedömning

Vi ser positivt på att förtroendevalda erhållit utbildning.

## 3.3 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	11			1
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara	9		1	2
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	10			2
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	6		2	4

Nämnden antog den 13 september 2018<sup>1</sup> verksamhetsplan och budget för år 2019 och reviderades den 19 december 2019, se vidare under avsnitt 3.4.

Nämnden har i sin verksamhetsplan för år 2019 – 2021 kommenterat kommunens strategier utifrån nämndens verksamhet. Av verksamhetsplanen framgår vidare fullmäktiges övergripande mål för kommunen som enligt den modell som inledningsvis presenteras brytas ned till aktiviteter för att därefter följas upp.

Vi kan genom verksamhetsplanen ta del av ett antal aktiviteter med koppling till två av fullmäktiges övergripande mål som ska leda till att kommunen uppnår mål och vision.

Av verksamhetsplanen framgår 20 styrtalet kopplade till verksamhetsmålen. Vi noterar dock att nämndens verksamhetsplan saknar styrtalet 1.4.1 värdskap kopplat till målet nöjda besökare. Nämnden verksamhetsplan saknar även uppgift om vilket målvärde flertalet styrtalet ska uppgå till för år 2019.

<sup>1</sup> 2018-09-13 § 85

Vid faktakontrollen framkom att det finns beslutade mallar för vilka nämnder som ska ansvara för respektive styrtalet. Vad gäller styrtalet 1.4.1 värdskap kopplat till målet nöjda besökare framgår av mallen att styrtalet brutits ned till kultur- och tekniknämnden.

Vi har tagit del av måluppföljning per 2019-08-31 varav nämnden har följt upp tre verksamhetsmål som nämnden bedömer som uppfyllda. Vad gäller verksamhetsmålet "varje enhet är välskött, attraktiv, kunskaps- och värdeskapande för förskolebarn, skolungdom och vuxenstuderande" framgår att det saknas nödvändiga uppgifter per sista april för att uppföljning ska vara möjlig. I övrigt framgår inget vad gäller uppföljning av nämndens resterande verksamhetsmål.

### 3.3.1 Bedömning

Vi anser i likhet med förgående års grundläggande granskning att nämnden regelbundet bör följa upp samtliga aktiviteter och styrtalet för att säkerställa att de övergripande målen uppnås. Detta för att vid avvikelser kunna fatta beslut om måluppfyllande åtgärder.

## 3.4 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har styrelsen/nämnden fastställt en budget i balans?	9	1	1	1
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	9	1	1	1
2.3	Har nämnden/styrelsen fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	7	1	3	1
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	9		1	2

Nämnden antog den 13 september 2018<sup>2</sup> verksamhetsplan och budget för år 2019. Denna verksamhetsplan kom senare att revideras och beslut togs den 19 december 2018<sup>3</sup> att anta en ny reviderad verksamhetsplan för år 2019. Den huvudsakliga orsaken till att verksamhetsplanen reviderades grundade sig i ett beslutat besparingsförslag av kommunfullmäktige motsvarande 5 mnkr för barn- och utbildningsnämnden. Den 6 februari 2019<sup>4</sup> beslutades det om en komplettering av verksamhetsplanen med tillhörande budget vilket framförallt innefattade korrigeringar av budget på verksamhetsnivå och i förekommande fall nyckeltal.

Vi har tagit del av ekonomisk periodrapport per kvartal 1 samt delårsrapport per 2019-08-31. Av den ekonomiska periodrapporten framgår att nämnden per sista mars redovisar en budgetavvikelse motsvarande -2,5 mnkr vilket bl.a. förklaras av

<sup>2</sup> 2018-09-13 § 85

<sup>3</sup> 2018-12-19 § 136

<sup>4</sup> 2019-02-06 § 7



lägre intäkter för interkommunala ersättningar, personalkostnader samt höga kostnader för livsmedel. Prognosen per helår är en budget i balans.

Av delårsrapporten per sista augusti framgår en budgetavvikelse motsvarande -0,9 mnkr som förklaras av lägre intäkter för interkommunala ersättningar, högre personalkostnader än budgeterat samt ökade kostnader för skolskjuts. Av delårsrapporten framgår en helårsprognos på knappt - 1,5 mnkr.

### 3.4.1 Bedömning

Vi konstaterar att nämnden följer upp ekonomin vilket såsom vi uppfattar det som många gånger genomförts muntligt. För att förstärka arbetet mot en ekonomi i balans rekommenderar vi nämnden att utarbeta underlag som möjliggör en tydlig översikt för det ekonomiska läget. Detta för att påsikt kunna utläsa och följa upp om eventuella underskott framkommer.

## 3.5 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	11			1
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och konsekvensanalysen som ligger till grund för planen?	10			2
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	11			1
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	11		1	

Nämnden antog plan för intern kontroll för år 2019 den 19 december 2018. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar sex stycken punkter, ligger en upprättad risk- och konsekvensanalys. Av internkontrollplanen framgår även när kontrollen ska vara färdig samt när de beräknas återrapporteras till nämnden.

Vi har tagit del av uppföljning av internkontroll vad gäller "kontroll att dokument som beskriver syfte med utbildning/konferens medföljer faktura" och granskning av näringsriktiga måltider. Vad gäller kontroll att dokument beskriver syfte medföljer faktura framgick inga anmärkningar vid granskning av 10 slumpmässigt valda fakturor. Däremot framgick vid kontroll av näringsriktiga måltider att både normal och vegetarisk kost har mindre avvikelser från Livsmedelsverkets råd.

Av nämndens internkontrollplan framgår att även "kontroll att enheterna följer planen för det systematiska arbetsmiljöarbetet" ska ha genomförts till juni månad. Vi har inte tagit del av någon uppföljning vad gäller detta kontrollmoment.



Timrå kommun

Grundläggande granskning – barn- och utbildningsnämnden

2019-12-02

### 3.5.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden har tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys som grund för uppföljning av intern kontroll samt att det finns en upprättad plan för uppföljning. Däremot avviker ett planerat kontrollmoment från planen samt att flera av de identifierade kontrollerna är begränsade till en efterkontroll.

Vi anser att identifierade kontrollområden regelbundet bör följas upp löpande under året, detta för att i längden förhindra att fel uppstår och för att säkerställa att processen är effektiv.

## 4 Risker och utmaningar identifierade av nämnden

Nämnden har identifierat det ekonomiska läget, resurs- och kompetensbrist samt växande klasser som utmaningar. Vidare framgår även sjunkande betyg samt skillnader mellan pojkar och flickor vad gäller betyg som utmaningar.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström  
*Kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.



# Grundläggande granskning – kultur- och tekniknämnden

Rapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-11-18

Antal sidor 8



Timrå kommun  
Grundläggande granskning – kultur- och tekniknämnden

2019-11-18

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte, revisionsfråga och avgränsning	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Kommentarer till granskning år 2018	4
3.2	Utbildning	4
3.3	Målstyrning	5
3.4	Ekonomistyrning	6
3.5	Uppföljning av intern kontroll	7
4	Risker och utmaningar identifierade av styrelsen/nämnden	8



**Timrå kommun**  
Grundläggande granskning – kultur- och tekniknämnden

2019-11-18

## 1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattade bedömning är att styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål kan tydliggöras.

Vi lämnar utifrån vår granskning följande rekommendationer:

- att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, avsnitt 3.3
- att nämnden formellt även fördelar budgeten på de ingående verksamheterna, se avsnitt 3.4
- att nämnden följer upp intern kontroll löpande under året, se avsnitt 3.5.

## 2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

### 2.1 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna i styrelse och nämnder fått frågor skickat till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

### 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Gällande lagar och rekommendationer
- Tillämpbara interna regelverk och policys

### 2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkät till nämnden
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av ordförande och förvaltningschef.

## 3 Enkät – resultat

Enkäten har skickats till 21 ledamöter. 7 ordinarie ledamöter och 3 ersättare har svarat.

### 3.1 Kommentarer till granskning år 2018

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer motsvarande granskning under år 2018. Kultur- och tekniknämnden svarade på rekommendationerna till denna granskning:

”Enkäten genomfördes 2017 och sedan dess har nämndens ledamöter till stor del bytts ut och många av de som svarade sitter inte kvar. Det känns inte relevant att gå igenom svar på en enkät som majoriteten av nämndens ledamöter inte har svarat på och inte ens sett. I samband med presentation av ärendet på nämndens möte kommer en muntlig föredragning att ske.

I verksamhetsplanen för 2019–2021 finns betydligt färre aktiviteter än tidigare år, detta som ett led i att förenkla och förtydliga uppföljningen. För kultur- och tekniknämnden beskrivs ett antal investeringsprojekt som aktiviteter. Dessa följs upp och presenteras för nämnden i samband med varje ekonomiskrapportering. I övrigt finns ett antal aktiviteter gällande ett kommunövergripande effektiviseringskrav. Dessa kan endast mätas på helår då bokslutet för året är klart och analys gjorts gällande de olika verksamheternas utfall. Redovisning av de kommunövergripande målen sker i samband med att verksamhetsberättelsen för föregående år presenteras.”

### 3.2 Utbildning

För att underlätta införandefasen i den politiska arenan för nya ledamöter och ersättare har nämnden erbjudit en övergripande politikerutbildning som sträckte sig över tre dagar. Utbildningen byggde bl.a. på nämndens arbete och ansvar samt kommunens modell för styrning och ledning. De förtroendevalda fick även delta i en workshop gällande ny ledningsfilosofi och styrmodell.

Utöver tredagarsutbildningen fick samtliga ledamöter under hösten även en utbildning i intern kontroll.

Vidare har kommunen erbjudit ordförande och vice ordförande en endagsutbildning i sammanträdesteknik. Utbildningen byggde på kommunallagens krav på beslutsfattande, sammanträdestekniker och övningar kring hur olika scenarier kan hanteras av en ordförande.

Av de ledamöter som svarat anser 9 stycken att de tagit del av ändamålsenlig utbildning.

#### 3.2.1 Bedömning

Vi ser positivt på att förtroendevalda erhållit utbildning.

### 3.3 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	8		1	1
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara	7		2	1
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	8		1	1
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid brister i måluppfyllelsen?	5		1	4

Nämnden har i sin verksamhetsplan för år 2019 - 2021<sup>1</sup> kommenterat kommunens strategier utifrån nämndens verksamhet. Dessa ska enligt den modell som inledningsvis presenteras brytas ner till aktiviteter för att därefter följas upp.

Vi kan genom verksamhetsplanen även ta del av ett antal aktiviteter som enligt inledningen ska leda till att kommunen uppnår mål och vision. Det framgår däremot inte vilket av kommunfullmäktiges mål som aktiviteterna är kopplad till.

Nämnden har under året inte följt upp verksamhetsmålen.

#### 3.3.1 Bedömning

I likhet med tidigare år bedömer vi att aktiviteterna såsom de är utformade är svåra att utvärdera i vilken mån de bidrar till måluppfyllelse.

Nämnden har i svar till föregående års rapport skrivit angående målen "Dessa kan endast mäta på helår då bokslutet för året är klart och analys gjorts gällande de olika verksamheternas utfall." Vi menar att det är viktigt att löpande kunna följa upp målen för att kunna vidta åtgärder vid avvikelser.

Vi rekommenderar därför att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål.

<sup>1</sup> 2018-09-13 § 96



## 3.4 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har styrelsen/nämnden fastställt en budget i balans?	8		1	1
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	8			2
2.3	Har nämnden/styrelsen fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	9			1
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	4			6

Nämnden antog den 26 november 2018<sup>2</sup> förslag till budget för verksamheten. Nämnden antog även 6 december 2018<sup>3</sup> ett besparingsförslag på 2 mnkr för att anpassa nämndens ramar till kommunfullmäktiges budget.

Vi har tagit del av månadsrapporter per mars och april. Av den ekonomiska månadsrapporten per april 2019 framgår en positiv avvikelse på 2,1 mnkr. Av periodens positiva resultat uppges 1,5 mnkr avse felaktigt budgeterade räntor och avskrivningar som bedöms komma att rättas av ett fullmäktigebeslut. Exklusive denna post är resultatet drygt 0,6 mnkr. Någon prognos lämnas inte vid månadsrapporterna.

Vi har även tagit del av delårsrapport per sista augusti som visar en positiv avvikelse för perioden på 8 mnkr samt en prognostiserat utfall per helår på + 1,5 mnkr. Orsaken till överskottet är att nämnden ska lämna ett överskott på 1,5 mnkr som en del av uppdraget att täcka upp underskott på andra verksamheter inom kommunen. Det nämnden i huvudsak kommer göra besparingar inom är beläggningsarbeten på kommunal väg.

### 3.4.1 Bedömning

Utifrån erhållna underlag kan vi inte se att nämnden har fastställt budget för verksamheterna. Vi rekommenderar att nämnden formellt även fördelar budgeten på de ingående verksamheterna.

<sup>2</sup> 2018-11-26 § 183

<sup>3</sup> 2018-12-06 § 131

## 3.5 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	7			3
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och väsentlighetsanalys som ligger till grund för planen? <sup>4</sup>	4		1	5
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	6			4
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	7			3

Nämnden antog den 21 januari år 2019 upprättat förslag avseende intern kontroll för år 2019<sup>5</sup>. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar tio stycken punkter, ligger en upprättad riskanalys. Samtliga risker som framkommer av internkontrollplanen planeras att granskas en gång per år.

Vi har inte tagit del av någon uppföljning av intern kontroll för år 2019.

### 3.5.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden har tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys som grund för uppföljning av intern kontroll. Däremot är samtliga kontrollåtgärder begränsade till en efterkontroll. Genom att identifiera kontroller som förhindrar att fel uppstår blir processen mer effektiv och risken för fel mindre. Vi skulle gärna se att nämnden följer upp intern kontroll löpande under året.

<sup>4</sup> En ledamot har till fråga 3.2 svarat att nämnden blir presenterade ett förslag men att de inte deltar i framtagandet

<sup>5</sup> 2019-01-24 § 21



**Timrå kommun**  
Grundläggande granskning – kultur- och tekniknämnden

2019-11-18

## **4 Risker och utmaningar identifierade av styrelsen/nämnden**

Nämnden har identifierat det ekonomiska läget, snöröjningen samt det eftersatta underhållet av kommunens fastigheter som utmaningar.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström  
*Kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.



# Grundläggande granskning - miljö- och byggnadsnämnden

Revisionsrapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-11-18

Antal sidor 8



Timrå kommun  
Grundläggande granskning – miljö- och byggnadsnämnden

2019-11-18

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Kommentarer till granskning år 2018	4
3.2	Utbildning	4
3.3	Målstyrning	5
3.4	Ekonomistyrning	6
3.5	Uppföljning av intern kontroll	7
4	Risker och utmaningar identifierade av nämnden	8



**Timrå kommun**

Grundläggande granskning – miljö- och byggnadsnämnden

2019-11-18

## 1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Vår sammanfattande bedömning är, likt förgående år, att nämndens styrning och uppföljning bör formaliseras.

Vi lämnar utifrån vår granskning följande rekommendationer:

- att nämnden går igenom resultatet av enkäten tillsammans med våra slutsatser samt undersöker varför så få ledamöter har svarat, se avsnitt 3.
- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 3.2
- att de risker nämnden identifierar också ingår i uppföljningen för att säkerställa att uppföljning av intern kontroll omfattar de mest väsentliga kontrollerna, se avsnitt 3.4

## 2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

### 2.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna, både ordinarie och ersättare, i styrelse och nämnder fått frågor skickat till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

### 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Gällande lagar och rekommendationer
- Tillämpbara interna regelverk och policys

### 2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkät till nämnden
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av förvaltningschef. Ordförande har fått rapporten för faktakontroll men har inte återkommit med några synpunkter.

### 3 Enkät – resultat

Enkäten har skickats till 21 ledamöter. 4 ordinarie ledamöter och 5 ersättare har svarat.

Vi anser att det är väsentligt att revisionens granskningar beaktas. Vi rekommenderar att nämnden undersöker varför så få har svarat samt att nämnden går igenom resultatet av enkäten tillsammans med våra slutsatser.

#### 3.1 Kommentarer till granskning år 2018

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer motsvarande granskning under år 2018. Socialnämnden svarade på rekommendationerna till denna granskning:

”Rekommendation 1: En genomgång av enkätens resultat och KPMG:s slutsatser kommer att utföras vid nämndsammanträdet den 20 maj.

Rekommendation 2: Kommunens övergripande styrdokument ses för närvarande över och till 2020 kommer det att finnas ett nytt styrdokument för alla kommunens verksamheter, inklusive nämnden och förvaltningar. När det nya styrdokumentet är beslutat kommer miljö- och byggnadsnämnden att förändra styrning och uppföljning för att passa kommunens nya övergripande styrdokument

Rekommendation 3: En risk- och väsentlighetsanalys ligger till grund för kontrollpunkterna i nämndens internkontroll för år 2019”

#### 3.2 Utbildning

För att underlätta införandefasen i den politiska arenan för nya ledamöter och ersättare har nämnden erbjudit en övergripande tredagarsutbildning i arbetet som politiker. Utbildningen byggde bl.a. på nämndernas arbete och ansvar samt kommunens modell för styrning och ledning. De förtroendevalda fick även delta i en workshop gällande ny ledningsfilosofi och styrmodell.

Vidare har kommunen erbjudit ordförande och vice ordförande en endagsutbildning i sammanträdesteknik. Utbildningen byggde på kommunallagens krav på beslutsfattande, sammanträdestekniker och övningar kring hur olika scenarier kan hanteras av en ordförande.

Av de ledamöter som svarat anser 9 stycken att de tagit del av ändamålsenlig utbildning. Två ledamöter har lämnat positiv respons till utbildningen.

##### 3.2.1 Bedömning

Vi ser positivt på att förtroendevalda erhållit utbildning.



### 3.3 Målstyrning

1	Målstyrning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	8			1
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så de är mätbara? <sup>1</sup>	7		1	1
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	7		1	1
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	3		4	2

Nämnden har i sin verksamhetsplan för år 2019 – 2021<sup>2</sup> kommenterat kommunens strategier utifrån nämndens verksamhet. Fullmäktiges mål (styrtalet) för hela kommunen framgår också av dokumentet. Dessa ska enligt den modell som presenteras i inledningsvis i verksamhetsplanen brytas ner till aktiviteter för att därefter följas upp.

I nämndens verksamhetsplan framgår tolv styrtalet kopplade till verksamhetsmålen enligt den modell som finns i den kommunövergripande verksamhetsplanen. Vi noterar dock att nämndens verksamhetsplan inte innehåller alla styrtalet som anges ska gälla samtliga nämnder, t ex saknas styrtalet 1.4.1 värdskap kopplat till målet nöjda besökare och styrtalet 2.1.1–2.1.2 gällande utvecklingsfrågor och som är direkt kopplade till nämndens verksamhet. Nämndens verksamhetsplan saknar även uppgift om vilka målvärden som ska uppnås för år 2019.

I verksamhetsplanen finns ett antal aktiviteter även de identiska med de som framgår av verksamhetsplanen för hela kommunen, och som enligt inledningen ska leda till att kommunen uppnår mål och vision. Det framgår däremot inte vilket av kommunfullmäktiges mål som aktiviteten är kopplad till samt hur dessa aktiviteter ska bidra till de övergripande målen.

Vi har tagit del av måluppföljning per 2019-08-31. Uppföljningen omfattar fyra styrtalet, varav ett anges följs i december och vad gäller övriga redovisade är det svårt att utläsa nämndens bedömning. Vad gäller övriga åtta styrtalet som anges gälla samtliga nämnder i verksamhetsplanen finns inga kommentarer eller uppgifter.

#### 3.3.1 Bedömning

Det är enligt vår bedömning väsentligt att samtliga styrtalet och aktuella målvärden som gäller nämnden inarbetas i verksamhetsplanen.

<sup>1</sup> En ledamot har till fråga 1.2 svarat att vissa mål är diffusa och att bedömningen därav blir subjektiv

<sup>2</sup> 2018-12-17 § 219

Vi anser i likhet med tidigare granskning att nämnden under året ska följa upp samtliga styrtalet för att säkerställa att det övergripande målet uppnås. Det gäller även de beslutade aktiviteterna så att dessa genomförs. Vid avvikelser måste nämnden fatta beslut om måluppfyllande åtgärder.

Vi rekommenderar därför att nämnden ser över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål.

Enligt uppgift pågår en översyn av kommunens styrmodell som enligt uppgift ska vara implementerad i verksamhetsplanen för år 2021. Vi anser dock att det är viktigt att tillse att aktuella målområden prioriteras.

### 3.4 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har styrelsen/nämnden fastställt en budget i balans?	8		1	
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	8		1	
2.3	Fattas beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget?	9			
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	6	1	1	1

Nämnden antog 17 december 2018<sup>3</sup> en budget för verksamheten.

Nämnden har följt upp ekonomin per februari, mars, april, maj och juli. Avseende den ekonomiska uppföljningen per juli framgår det en positiv avvikelse på drygt 0,7 mnkr. Av rapporten saknas prognos för hela årets utfall. Av kommunens delårsrapport per 2019-08-31 är prognosen + 0,5 mnkr för helåret.

#### 3.4.1 Bedömning

Vi kan konstatera att nämnden följer upp ekonomin. Vi har även tagit del av nämndens verksamhetsbudget som vid jämförelse med kommunfullmäktiges budget skiljer sig med drygt 1,3 mnkr. Vidare är nämndens budget inte uppdelad på kontoslag utan enbart på verksamhet och blir därav väldigt summarisk.

<sup>3</sup> 2018-12-17 § 219

### 3.5 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	6			3
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen?	6	1		2
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen?	8			1
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister?	7	1		1

Nämnden har upprättat en riskanalys som ligger till grund för internkontrollplanen. Internkontrollplanen omfattar sju punkter varav ett antal kontroller som i likhet med förgående år bygger på ekonomiska transaktioner. Av internkontrollplanen framgår även granskning av handläggning av ärenden inom miljö- och byggenheten.

Nämndsekreteraren har vid återkommande tillfällen vid sammanträdesträffarna rapporterat om resultatet för uppföljningen av intern kontroll avseende fakturer inom bostadsanpassning och samtliga verksamhetsområden. Enligt de protokoll vi tagit del av har dessa interna kontroller utförts utan erinran.

#### 3.5.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden har tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys som grund för uppföljning av intern kontroll. Däremot ser vi ett antal identifierade risker som inte resulterat i någon punkt i internkontrollplanen, t.ex. risken för långsam myndighetsutövning som intar det högsta värdet för konsekvens och sannolikhet.

Vi bedömer att flera av de angivna kontrollåtgärderna i internkontrollplanen är begränsade till en efterkontroll. Genom att identifiera kontroller som förhindrar att fel uppstår blir processen mer effektiv och risken för fel mindre.



**Timrå kommun**  
Grundläggande granskning – miljö- och byggnadsnämnden

2019-11-18

## **4 Risker och utmaningar identifierade av nämnden**

Nämnden har identifierat det ekonomiska läget, bostadsanpassning samt längden på bygglovsansökningar som utmaningar.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström  
*Kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.



# Grundläggande granskning - socialnämnden

Revisionsrapport

Timrå kommun

KPMG AB

2019-12-02

Antal sidor 10



Timrå kommun  
Grundläggande granskning - socialnämnden

2019-12-02

## Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning/bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfråga	3
2.2	Revisionskriterier	3
2.3	Metod	3
3	Enkät – resultat	4
3.1	Kommentarer till granskning år 2018	4
3.2	Utbildning	5
3.3	Målstyrning	6
3.4	Ekonomistyrning	7
3.5	Uppföljning av intern kontroll	9
4	Risker och utmaningar identifierade av nämnden	10



Timrå kommun  
Grundläggande granskning - socialnämnden

2019-12-02

## 1 Sammanfattning

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Socialnämnden redovisade för år 2018 ett underskott med – 46,4 mnkr. Prognosen för år 2019 är vid delårsrapporten per sista augusti – 47 mnkr. Nämndens åtgärdsplan omfattar endast en liten del av underskottet. Vi ser allvarligt på att nämnden inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Vi lämnar utifrån vår granskning följande rekommendationer:

- att se över styrning och uppföljning mot kommunfullmäktiges mål, se avsnitt 3.3
- att nämnden förstärker arbetet mot en ekonomi i balans, se avsnitt 3.4
- att säkerställa att uppföljning av intern kontroll omfattar de mest väsentliga kontrollerna, se avsnitt 3.5
- att nämnden löpande under året följer upp intern kontroll, se avsnitt 3.5

## 2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisnings-system och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

### 2.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

I årets grundläggande granskning har ledamöterna, både ordinarie och ersättare, i styrelse och nämnder fått frågor skickat till sig via en webbenkät. Revisorerna har vid träff med presidiet för respektive styrelse och nämnd ställt kompletterande frågor samt samlat in underlag som styrker svaren i enkäten.

### 2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- Kommunallagen 6 kap § 6
- Gällande lagar och rekommendationer
- Tillämpbara interna regelverk och policys

### 2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Enkät till nämnden
- KPMG har tillsammans med revisionen har träffat presidiet
- Dokumentstudier av underlag erhållits av nämnden och inhämtas från hemsida, bl.a. protokoll, verksamhetsplan, delårsrapport, internkontrollplan.

Rapporten är faktakontrollerad av ordförande och förvaltningschef.



### 3 Enkät – resultat

Enkäten har skickats till 21 ledamöter. 11 ordinarie ledamöter och sju ersättare har svarat.

#### 3.1 Kommentarer till granskning år 2018

KPMG genomförde på uppdrag av kommunens revisorer motsvarande granskning under år 2018. Socialnämnden svarade på rekommendationerna till denna granskning:

"Kommunstyrelsen har uppdragit till kommunledningskontoret att se över kommunens styrmodell. Uppdraget består av två delar, varav den första avrapporteras i detta ärende med förslag till inriktning och aktivitetsplan för det fortsatta arbetet. Denna del skulle vara upprättad hösten 2018 men i och med att tillträdande kommunstyrelser och politiker ska ansvara för arbetet avrapporteras deluppdraget på den tillträdande kommunstyrelsens andra sammanträde i februari 2019, efter att tillträdande politiker har utbildats i styrmodell och varit delaktig i inriktningen på utvecklingsarbetet den 7 februari 2019. Ärendet är en del av avrapporteringen av uppdrag i budgetbeslutet 2019 att se över tidsplaneringen för budgetprocessen och tydliggörande av arbetssätt. Här presenteras dels inriktningen och utgångspunkter för arbetet, dels översiktlig tidsplan.

Till dess ny styrmodell är beslutad kommer inga större förändringar att vidtas i nämnden. Verksamhetsområdena Individ och familjeomsorg samt Stöd, vård och omsorg har nedbrutna mål i sina respektive verksamhetsplaner dessa kommer att föls upp och presenteras i nämnden.

Utifrån nedanstående gjordes inga helårsprognoser vid andra tillfällen än enligt beslut i kommunfullmäktige

Socialnämnden kommer enligt beslut 2019-02-20 inför internkontrollplan 2020 göra en ny risk- och väsentlighetsanalys senast i november 2019. I det arbetet kommer KPMG rekommendation om att identifiera kontroller som förhindrar att fel uppstår att beaktas"

## 3.2 Utbildning

För att underlätta införandefasen i den politiska arenan för nya ledamöter och ersättare har nämnden erbjudit en övergripande politikerutbildning som sträckte sig över tre dagar. Utbildningen byggde bl.a. på nämndens arbete och ansvar samt kommunens modell för styrning och ledning. De förtroendevalda fick även delta i en workshop gällande ny ledningsfilosofi och styrmodell.

Vidare har kommunen erbjudit ordförande och vice ordförande en endagsutbildning i sammanträdesteknik. Utbildningen byggde på kommunallagens krav på beslutsfattande, sammanträdestekniker och övningar kring hur olika scenarier kan hanteras av en ordförande.

Av de svarande anser 11 ledamöter att de tagit del av ändamålsenlig utbildning.

Vid faktakontrollen framkom att nämnden under oktober månad även fått utbildning i internkontroll.

### 3.2.1 Bedömning

Vi ser positivt på att förtroendevalda erhållit utbildning.

### 3.3 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål? <sup>1</sup>	12	1	4	1
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara?	10		6	2
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året? <sup>2</sup>	12		5	1
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?	9	3	3	3

Nämnden har i sin verksamhetsplan för år 2019 – 2021<sup>3</sup> kommenterat kommunens strategier utifrån nämndens verksamhet. Fullmäktiges mål för hela kommunen framgår också av dokumentet. Dessa ska enligt den modell som inledningsvis presenteras brytas ner till aktiviteter för att därefter följas upp.

Vi kan genom verksamhetsplanen ta del av ett antal aktiviteter som enligt inledningen ska leda till att kommunen uppnår mål och vision. Det framgår däremot inte vilket av kommunfullmäktiges mål som aktiviteten är kopplad till samt hur dessa aktiviteter ska bidra till de övergripande målen.

Vi har tagit del av måluppföljning per 2019-08-31 varav nämndens mål avseende engagerade och stolta medarbetare följer nämndens plan. Gällande andelen nöjda brukare/klienter/patienter planeras en enkät genomföras under våren 2020. Detta till följd av en justering av hemtjänsttaxan som infördes den 1 juli 2019 eftersom förändringen bedöms kunna påverka resultatet.

#### 3.3.1 Bedömning

I likhet med tidigare år bedömer vi att aktiviteterna, såsom de är utformade, är svåra att utvärdera i vilken mån de bidrar till måluppfyllelse. Vi anser även att nämnden regelbundet bör följa upp målen/aktiviteterna och om avvikelse konstateras besluta om måluppfyllande åtgärder.

<sup>1</sup> Ledamöter har till fråga 1.1 svarat delar av KFs mål inte är genomförbara pga. lagar, bestämmelser och att i förväg besluta om hur många timmar hemtjänsten kräver.

<sup>2</sup> En Ledamot har till fråga 1.3 svarat att uppföljningen borde genomföras mer systematiskt och med någon form av utvärdering. Ytterligare en ledamot har svarat att det skett en markant förbättring men att vissa delar fortfarande är luddiga.

<sup>3</sup> 2018-12-19 § 166

### 3.4 Ekonomistyrning

2	Ekonomiuppföljning	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
2.1	Har styrelsen/nämnden fastställt en budget i balans? <sup>4</sup>	5	6	4	3
2.2	Följer nämnden upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	14		3	1
2.3	Fattas beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budget? <sup>5</sup>	5	2	9	2
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?	10	1	4	3

Nämnden antog 2018-12-19 en detaljbudget för år 2019<sup>6</sup>.

Följande tillfällen har vi noterat att nämnden följt upp ekonomin:

Sammanträdesdatum	Rapportdatum	Resultat per rapportdatum	Prognos för år 2019	Förvaltningens kommentarer
2019-01-23				Åtgärdsplan
2019-02-20	2019-01-31	-2,9 mnkr	Saknas	Periodrapport för januari utgår Åtgärdsplan
2019-03-20	2019-02-28	-5,5 mnkr	Saknas	Underskottet beror bl.a. på felaktig moms, effektiviseringskrav på bilpool och ökade kostnader för timvikarier. Åtgärdsplan

<sup>4</sup> Ledamöter har till fråga 2.1 svarat att nämnden har haft det målet men når inte fram och att medlen inte kommer att räcka

<sup>5</sup> Ledamöter har till fråga 2.3 svarat att pga. att många delar är lagstyrda så är det svårt att ge det ekonomiska resultatet som förväntas.

<sup>6</sup> 2018-12-19 § 166

Sammanträdesdatum	Rapportdatum	Resultat per rapportdatum	Prognos för år 2019	Förvaltningens kommentarer
2019-04-17	2019-03-31	-8,9 mnkr	-35 mnkr	Underskottet beror bl.a. på minskade intäkter avseende mat, lön- och vikariekostnader, personalförstärkningar på LSS boenden, avsaknad av intäkter från migrationsverket, hög volym av vårdkrävande ärenden inom IFO, förhöjda placeringskostnader inom IFO och kraftigt ökat hushåll med försörjningsstöd. Åtgärdsplan
2019-05-22	2019-04-30	-12 mnkr	Saknas	Se ovanstående Åtgärdsplan.
2019-06-19	2019-05-31	-15 mnkr	-44 mnkr	Underskottet beror bl.a. på felaktigt konterade personalkostnader, vårdtunga ärenden inom äldreomsorg.
2018-09-25	2019-08-31	-28 mnkr	-47 mnkr	Underskottet förklaras bl.a. intäktsbortfall för mat, sommarmånadernas personalkostnader samt en allvarlig incident som resulterat i extrabemanning. Åtgärdsplan

När revisionen träffade presidiet förklarades underskottet att härröra från ekonomiskt bistånd, särskilda boenden vid äldreomsorg samt placeringar av barn- och ungdomar men även av vuxna.

Nämndens åtgärdsplan omfattar 38 mnkr men utfallet blev drygt 14 mnkr.

Vid faktakontrollen framkom att prognosen per sista oktober motsvarar – 37 mnkr.

### 3.4.1 Bedömning

Vi konstaterar att nämnden löpande har följt upp ekonomin. Vi noterar dock att det saknas prognoser per helår vid merparten av de ekonomiska rapporterna. Prognosen har under året kraftigt försämrats, från – 35 mnkr per 31 mars till - 47 mnkr per 31 augusti. Vi anser att processen för att säkerställa tillförlitliga prognoser behöver ses över.

Såsom framgår av kommentarsfältet har förklaringarna till underskottet varierat under året. Vi finner det inte riktigt troligt utan bedömer att analysen och förklaringar till underskotten behöver förtydligas.

Socialnämnden redovisade för år 2018 ett underskott med – 46,4 mnkr. Prognosen för år 2019 är vid delårsrapporten per sista augusti – 47 mnkr. Nämndens åtgärdsplan omfattar endast en liten del av underskottet. Vi ser allvarligt på att nämnden inte har vidtagit tillräckliga åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

## 3.5 Uppföljning av intern kontroll

3	Intern kontroll	Antal			
		Ja	Nej	Delvis	Vet ej
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	12		1	5
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen?	9		5	4
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen? <sup>7</sup>	13	1		4
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister?	11		5	2

Nämnden antog den 20 februari år 2019 internkontrollplan för år 2019<sup>8</sup>. Till grund för internkontrollplanen, som omfattar sju stycken punkter, ligger en upprättad riskanalys.

Vi har inte tagit del av någon uppföljning av intern kontroll för år 2019.

<sup>7</sup> En ledamot har till fråga 3.3 svarat att det inte finns tillräckligt med tid under sammanträdena att kunna gå igenom resultaten tillräckligt och att en ekonomidag en gång i kvartalet skulle skapa bättre förutsättningar till att göra fördjupningar.

<sup>8</sup>2019-02-20

### 3.5.1 Bedömning

Vi ser positivt på att nämnden har tagit fram en risk- och väsentlighetsanalys som grund för uppföljning av intern kontroll. Däremot noterar vi att riskerna är identiska vid jämförelse med förgående år (2018) förutom GDPR/informationssäkerhet som har adderats till på listan för inventering av risker inom organisationen. Vi noterar också att ett antal identifierade risker inte resulterat i någon punkt i internkontrollplanen, t.ex. bedöms risken för hot och våld som fortfarande som stor.

Vi noterar vidare brister gällande kontroll av loggar som enligt kontrollplanen ska rapporteras månadsvis samt att flera av de angivna kontrollåtgärderna ofta är begränsade till en efterkontroll. Genom att identifiera kontroller som förhindrar att fel uppstår blir processen mer effektiv och risken för fel mindre. Vi anser att nämnden i högre grad bör fokusera på att följa upp kontroller.

## 4 Risker och utmaningar identifierade av nämnden

Nämnden har identifierat det ekonomiska läget, kompetens- och resursbrist samt krisberedskap inom kommunen som utmaningar. Vidare framkommer även den höga arbetsbelastningen och den långa handläggningstiden för byggnation av vård- och omsorgsboenden som utmaningar.

Datum som ovan

KPMG AB

Klara Engström  
*Kommunal revisor*

Lena Medin  
*Certifierad kommunal revisor*

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.



# Granskning av bokslut och årsredovisning per 2019-12-31

**Timrå kommun**

2020-04-14



# Innehåll

Sammanfattning

Rekommendationer

Inledning

Förvaltningsberättelsen

Redovisningsprinciper

Mål för god ekonomisk hushållning

Balanskrav

Resultaträkning

Balansräkning

laktagelser vid granskning av bokslut inkl  
intern kontroll

Kassaflödesanalys

Driftredovisning

Investeringsredovisning

Sammanställda räkenskaper



# Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Timrå kommun har KPMG granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2019. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

## Årsredovisningen

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter i denna. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

## Resultat och prognos

Kommunens resultat för året uppgår till - 15,8 mnkr, varav socialnämnden redovisar ett underskott mot budget med - 37 mnkr.

Underskottet enligt balanskravsutredningen uppgår till - 28,3 mnkr vilket enligt balanskravsutredningen föreslagen strategi ska återställas genom skattehöjning, en handlingsplan för budget i balans samt den översyn av taxor som genomfördes under år 2019.

## Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för god ekonomisk hushållning.

Sammantaget bedömer kommunstyrelsen att kommunen inte klarar god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2019.

Vi gör ingen annan bedömning utan konstaterar att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning.

KPMG 2020-04-14

Therese Malmgren  
Auktoriserad revisor

Lena Medin  
Certifierad kommunal revisor



# Rekommendationer

Vår bedömning är att årsredovisningen behöver bearbetas för att säkerställa att förvaltningsberättelsen innehåller all information som ska lämnas enligt lag och rekommendationer.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen som beredande organ verkar för att ta fram mål med betydelse för god ekonomisk hushållning för kommunkoncernen som helhet

Vi rekommenderar att kommunen ser över redovisningsprinciperna för att säkerställa att de överensstämmer med lag och rekommendationer. Vad gäller efterlevnad är det främst hyresavtalen som behöver ses över då dessa sannolikt ska klassificeras som finansiell leasing.

Vi anser att kommunen årligen bör pröva anläggningstillgångarnas värde, bl.a. de ishallar, bokfört värde 41 mnkr, som förvärvades år 2015.

Kommunen har under året erhållit återbetalning från skatteverket avseende ersättning för ökade kostnader för upphandling, viss ersättning för hyra av vissa boendeformer samt mervärdesskatt på totalt 8,4 mnkr efter en genomgång. Återbetalningen är bokad som förutbetalad intäkt och påverkar därför inte resultatet för året. Vi anser att posten ska bokas som minskad kostnad under år 2019 då beslutet och återbetalningen erhöles.

Kommunen har en reservering för deponier. Enligt uppgift vid förra årets bokslut skulle kostnadsberäkning för att täcka återstående deponier genomföras under år 2019. Vid tidpunkten för årets granskning är kostnadsberäkningen inte avslutad varför vi inte kan stämma av reserveringen mot externt underlag. Vi rekommenderar att kommunen tillser att den externa beräkningen av kostnaden för att täcka deponierna färdigställs.

Vi rekommenderar att rutinerna för avstämningar och attester ses över.



# Inledning

## Bakgrund

Vi har av Timrå kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsredovisningen för perioden 2019-01-01—2019-12-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) (LKBR), började gälla från och med 1 januari 2019.

## Syfte och revisionsfråga

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till Kommunfullmäktige. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsredovisningen.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Skyrev (Sveriges kommunala yrkesrevisorer). Det innebär att vi genomfört en granskning för att bedöma om årsredovisningen innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut
- Räkenskaperna innehåller några väsentliga felaktigheter
- Resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål Kommunfullmäktige beslutat.



# Inledning

## Avgränsning

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Noter
- Drift- och investeringsredovisning
- Sammanställda räkenskaper



Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen och i vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2019. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande sätt som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella uppgifterna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, det vill säga vi granskar inte alla siffror i årsredovisningen.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

# Inledning

## Revisionskriterier och metod

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer:

- Kommunallag (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Kommunfullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Stickprovvis granskat specifikationerna till årsbokslutet med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- Översiktlig analys av resultaträkningen

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnad av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt att uppdragen från kommunfullmäktige är fullgjorda.

## Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomienheten.



# Förvaltningsberättelsen

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning 4 kap 1 § ska årsredovisningen innehålla

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- noter
- driftredovisning
- investeringsredovisning
- sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådan upprättas enligt 12 kap 2 §.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- Utveckling av verksamheten (LKBR 11:1)
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomiska ställning (LKBR 11:2)
- Händelser av väsentlig betydelse (LKBR 11:3)
- Förväntad utveckling (LKBR 11:4)
- Väsentliga personalförhållanden (LKBR 11:5)
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning (LKBR 11:7)

- God ekonomisk hushållning (LKBR 11:8)
- Ekonomisk ställning (LKBR 11:9)
- Balanskravsresultat (LKBR 11:10), om negativt balanskravsresultat gäller LKBR 11:11
- Den kommunala koncernen (LKBR 11:12)
- Privata utförare (LKBR 11:13)

Sådana upplysningar som anges ovan ska även omfattas av sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, dvs kommunalt koncernföretag (LKBR 2:5).

I RKR:s rekommendation R15 Förvaltningsberättelsen står det tydligt att det ska framgå vilket sammanhållet avsnitt i årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelsen. Vidare står det att förvaltningsberättelsen ska presenteras i omedelbar anslutning till resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla följande huvudrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

# Förvaltningsberättelsen

Ytterligare huvudrubriker, utöver de ovan nämnda, och underrubriker kan läggas till.

Under varje rubrik lämnas, om annat inte anges i rekommendationen, upplysningar om den kommunala koncernen och kommunen. Beskrivningarna bör utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter kommunen och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Vi har granskat att:

- Det tydligt framgår vad som är förvaltningsberättelse
- Förvaltningsberättelsen presenteras före men i omedelbar anslutning till resultaträkning, balansräkningen och kassaflödesanalys.
- Förvaltningsberättelsen följer LKBR
- Förvaltningsberättelsen följer RKR R15 Förvaltningsberättelse
- Under varje huvudrubrik lämnas upplysningar om både den kommunala koncernen och kommunen, om inget annat angivits i RKR R15.



## Kommentar

Nämndernas förvaltningsberättelser regleras inte av LKBR, utan betraktas som underlag till kommunens förvaltningsberättelse. Vi har inte granskat nämndvis redovisning.

Kommunen har anpassat förvaltningsberättelsen enligt lag om kommunal bokföring och redovisning och RKR R15. Vi bedömer att det finns utrymme för förbättringar och har i samband med vår revision påpekat områden som behöver ses över bl a:

- Ytterligare information om privata utförare.
- Omvärldsanalys och analys av demografiska förhållanden
- Analysen av kommunens risker där bl a ränterisk saknas
- Utveckla beskrivningen över kommunens styrning och uppföljning inklusive intern kontroll av bolagen
- Väsentliga personalförhållanden bl a årsarbetare med ålders- och könsfördelning

Vår bedömning är att årsredovisningen behöver bearbetas för att säkerställa att förvaltningsberättelsen innehåller all information som ska lämnas enligt lag och rekommendationer.



# Redovisningsprinciper

Från den 1 januari började den nya lagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) att gälla. Det innebär bland annat nya redovisningsprinciper och viss förflyttning från rekommendationer till lagtext samt värderingsregler.

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med LKBR och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningspersonal samt översiktlig avstämning av kommunens delårsrapport mot Rådet för kommunal redovisning gällande rekommendationer.



## Kommentar

Kommunen bedömer att alla leasingavtal är operationella leasingavtal. Vi anser att kommunen behöver gå igenom avtalen för att säkerställa detta. I övrigt är det vår erfarenhet att många leasing- och hyresavtal ska klassificeras som finansiell leasing.

Vi rekommenderar att kommunen ser över redovisningsprinciperna för att säkerställa att de överensstämmer med lag och rekommendationer.

# Mål för god ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa mål ska följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Vi har granskat om:

- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- det vid avvikelser finns en beskrivning av åtgärdsförslag.
- målen för god ekonomisk hushållning även inkluderar de kommunala koncernföretagen.

## Kommentarer

Av sammanställningen över utfallet för de mål som fullmäktige fastställt med betydelse för god ekonomisk hushållning framgår att två mål har uppnåtts och fyra mål inte har klarats däribland resultatmålet. Tio mål har delvis uppnåtts och ett mål har inte utvärderats.

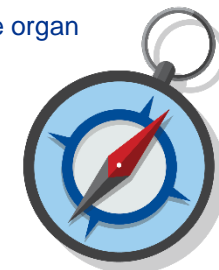
Vi har inte tagit del av några underlag som styrker utfallet av målen.

Sammantaget bedömer kommunstyrelsen att kommunen inte klarar god ekonomisk hushållning för verksamhetsåret 2019.

Vi gör ingen annan bedömning utan konstaterar att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning.

Vad gäller god ekonomisk hushållning så hänvisar RKR i överväganden till R 17 till förarbeten till kommunallagen där det betonas vikten av att mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning utvärderas för hela kommunala koncernen, d v s kommunen och dess kommunala koncernföretag gemensamt. Vi bedömer att målen för god ekonomisk hushållning inte omfattar eller har utvärderas för kommunkoncernen som helhet.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen som beredande organ verkar för att ta fram sådana mål.



# Balanskrav

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. Vi har granskat att:

- Kommunen uppfyller balanskravet
- Det vid eventuellt negativt resultat framgår när och på vilket sätt kommunen avser att reglera detta
- Det framgår hur eventuellt tidigare års negativa resultat har reglerats
- Skälen till att inte reglera ett eventuellt negativt resultat framgår, i de fall fullmäktige beslutat om att sådan reglering inte ska ske

Balanskravsutredning, kommunen mnkr	2019	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	-15,8	-59,1
Samtliga realisationsvinster	-12,5	-5,5
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-28,3	-64,6
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0
Disposition från resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0
Balanskravsresultat	-28,3	-64,6

## Kommentar

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt kommunallagen i förvaltningsberättelsen. I årsredovisningen står det att kommunens balanskravsresultat uppgår till -28,3 mnkr. Underskottet avseende 2019 ska enligt årsredovisningen återställas under 2020 – 2022 vilket enligt balanskravsutredningen föreslagen strategi ska återställas genom skattehöjning, en handlingsplan för budget i balans samt den översyn av taxor som genomfördes under år 2019.

Kommunen har inga tidigare underskott att återställa eftersom kommunfullmäktige beslutade att inte återställa 2018 års underskott enligt kommunstyrelsens förslag, se även revisionsberättelsen gällande kritik angående detta.

Kommunen redovisar som "öronmärkt" eget kapital 123,6 mnkr för framtida pensioner. Vi vill uppmärksamma att återlägga öronmärkt eget kapital förutsätter att kommunen har byggt upp avsevärt eget kapital (inklusive ansvarsförbindelsen för pensioner), se förarbeten till kommunallagen avseende synnerliga skäl.

# Resultaträkning

	Not	Koncern		Kommun		Budget	Avvikelse Resultat- budget
		Resultat	Resultat	Resultat	Resultat		
		2019	2018	2019	2018	2019	
Verksamhetens intäkter	1	382,8	411,2	213,7	243,7	197,4	16,3
Verksamhetens kostnader	2	-1424,1	-1462,8	-1 291,8	-1 327,4	-1 256,2	-35,6
Avskrivningar	3	-74,1	-60,3	-32,5	-36,1	-31,8	-0,7
<b>Verksamhetens nettokostnader</b>		<b>-1 115,4</b>	<b>-1 111,9</b>	<b>-1 110,6</b>	<b>-1 119,8</b>	<b>-1 090,6</b>	<b>-20,0</b>
Skatteintäkter	4	880,6	852,8	880,6	852,8	879,4	1,2
Generella statsbidrag och utjämning	5	213,6	207,4	213,6	207,4	217,7	-4,1
<b>Verksamhetens resultat</b>		<b>-21,2</b>	<b>-51,7</b>	<b>-16,4</b>	<b>-59,6</b>	<b>6,5</b>	<b>-22,9</b>
Finansiella intäkter	6	2,9	3,5	3,8	3,9	2,5	1,3
Finansiella kostnader	7	-8,6	-8,8	-3,2	-3,4	-5,0	1,8
<b>Resultat efter finansiella poster</b>		<b>-26,9</b>	<b>-57,0</b>	<b>-15,8</b>	<b>-59,1</b>	<b>4,0</b>	<b>-19,8</b>
Extraordinära poster, skatter		0,3	-2,2				0,0
<b>Årets resultat</b>	8	<b>-26,6</b>	<b>-59,2</b>	<b>-15,8</b>	<b>-59,1</b>	<b>4,0</b>	<b>-19,8</b>

Enligt LKBR 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningen inte påverkas av väsentliga fel i periodisering

## Kommentar

Avvikelsen mot budget förklaras främst av socialnämndens underskott med – 37 mnkr medan övriga nämnder redovisat överskott. Underskotten förklaras inom äldreomsorgen (– 15 mnkr) av personalkostnader, för omsorg om funktionshindrade (– 9 mnkr) av köp av extern boendeplatser samt individ- och familjeomsorgen (– 13,1 mnkr) av ökade kostnader för ekonomisk bistånd.

Intäkter från Migrationsverket har minskat med 19 mnkr och från arbetsmarknadsstyrelsen med 7 mnkr. Intäkt avseende försäljning av tomter uppgår till 12,4 mnkr, vilket redovisas som jämförelsestörande i not.

Kostnader för köp av huvudverksamhet har jämfört med föregående år minskat med 15 mnkr, personal 8,2 mnkr och övriga kostnader 7,5 mnkr.

# Balansräkning

	Not	Koncern		Kommun		Budget 2019
		2019	2018	2019	2018	
<b>Anläggningstillgångar</b>						
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>						
Anslutningsavgifter mm						0,8
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>						
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	9	1 044,2	947,6	497,4	506,7	516,9
Pågående investeringar	10	56,9	91,2	36,2	3,8	115,0
Maskiner och inventarier	11	147,2	132,1	49,7	41,7	47,6
Finansiella anläggningstillg	12	41,1	38,8	39,8	39,3	38,0
<b>Summa anläggningstillgångar</b>		<b>1 289,4</b>	<b>1 209,7</b>	<b>623,1</b>	<b>591,5</b>	<b>718,3</b>
<b>Bidrag till infrastruktur</b>	12	<b>5,0</b>		<b>5,0</b>		
<b>Omsättningstillgångar</b>						
Förråd mm	13	7,3	6,2	7,0	5,9	3,5
Fordringar	14	109,3	89,1	92,1	75,7	90,0
Kortfristiga placeringar						
Kassa och bank	15	158,1	46,2	155,0	43,8	25,0
<b>Summa omsättningstillgångar</b>		<b>274,7</b>	<b>141,5</b>	<b>254,1</b>	<b>125,4</b>	<b>118,5</b>
<b>SUMMA TILLGÅNGAR</b>		<b>1 569,1</b>	<b>1 351,2</b>	<b>882,2</b>	<b>716,9</b>	<b>836,8</b>
<b>Eget kapital</b>	16	<b>289,0</b>	<b>310,3</b>	<b>193,1</b>	<b>208,9</b>	<b>238,2</b>
varav årets resultat		-26,6	-59,2	-15,8	-59,1	0,9
Resultatutjämningsreserv		0,0	0,0	0,0	0,0	
Övrigt eget kapital		0,0	0,0	0,0	0,0	
<b>Avsättningar</b>						
Avsättningar till pensioner	17	115,3	108,5	100,2	95,4	97,0
Andra avsättningar	18	54,5	32,0	31,6	23,4	18,0
<b>Summa avsättningar</b>		<b>169,8</b>	<b>140,5</b>	<b>131,8</b>	<b>118,8</b>	<b>115,0</b>
<b>Skulder</b>						
Långfristiga skulder	19, 20	808,4	619,4	240,7	133,4	239,1
Kortfristiga skulder	21	301,9	281,0	316,6	255,8	244,5
<b>Summa skulder</b>		<b>1 110,3</b>	<b>900,4</b>	<b>557,3</b>	<b>389,2</b>	<b>483,6</b>
<b>SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER</b>		<b>1 569,1</b>	<b>1 351,2</b>	<b>882,2</b>	<b>716,9</b>	<b>836,8</b>

Enligt LKBR 6:1 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda panter och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt LKBR
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder i allt väsentligt existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade samt inte påverkas av väsentliga periodiseringsfel
- Tillgångar, avsättningar och skulder har i all väsentlighet värderats enligt principerna i LKBR
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

## Kommentar

Under pågående arbeten redovisas bland annat simhallen.

Kommunen har under året träffat en avsiktsförklaring gällande bidrag till statlig infrastruktur avseende åtgärder i Söråker. Bokfört belopp är en uppskattning av kostnaderna för bidraget som enligt avtalet uppgår till 2- 6 mnkr (+/- 50 %).

Kommunen har lånat upp 98 mnkr vilket också förklarar ökningen av kassa och bank och ska användas till planerade investeringar.

Ökningen av korta skulder förklaras av att dotterbolagens tillgodohavande på koncernkontot har ökat.

# lakttagelser vid granskning av bokslut inkl intern kontroll

## **Periodisering**

Kommunen har under året gått igenom redovisning av moms. Resultatet är att kommunen har erhållit 8,4 mnkr återbetald moms avseende tidigare år. Återbetalningen är bokad som förutbetald intäkt och påverkar därför inte resultatet för året.

Vi anser att återbetalningen ska bokas som minskad momskostnad under år 2019 då beslutet och återbetalningen erhöles.

## **Ishall**

Vi anser att kommunen årligen bör pröva anläggningstillgångarnas värde, bl.a. de ishallar, bokfört värde 41 mnkr, som förvärvades år 2015.

## **Deponi**

Kommunen har en reservering för deponier. Enligt uppgift vid förra årets bokslut skulle kostnadsberäkning för att täcka återstående deponier genomföras under år 2019. Vid tidpunkten för årets granskning är kostnadsberäkningen inte avslutad varför vi inte kan stämma av reserveringen mot externt underlag. Vi rekommenderar att kommunen tillser att den externa beräkningen av kostnaden för att täcka deponierna färdigställs.

## **Avstämningar**

Vi konstaterar att avstämningar av bland annat bankkontot inte skett löpande. För andra konton, bl a löneskatt och sociala avgifter, finns ingående differenser som inte har korrigerats.

Vi rekommenderar att rutinerna för avstämningar ses över.

## **Attest**

Vi har i vår granskning noterat att manuella bokföringsordrar inte attesteras. Det har i vårt stickprov saknats attest av ekonomichef vid utbetalning.

Vi bedömer att rutinerna för bokföringsordrar behöver ses över.

# Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas enligt LKBR kap 8 1§.

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Enligt RKR:s rekommendation R13 Kassaflödesanalys ska räkenskapsårets kassaflöden i kassaflödesanalysen hänföras till följande sektorer:

- löpande verksamhet
- Investeringsverksamhet
- finansieringsverksamhet, och i förekommande fall
- bidrag till infrastruktur

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i LKBR
- Följer RKR R13 Kassaflödesanalys
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen
- Kassaflödesanalys har upprättats för både kommunen och koncernen

## Kommentar

Av kassaflödesanalysen framgår nettoupplåningen 98,2 mnkr har finansierat investeringarna – 63,4 mnkr och bidrar till att likvida medel ökar 43,8 mnkr.

Vi har granskat kassaflödesanalysen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

# Driftredovisning

Driftredovisning	Budget	Utfall	Avvikelse
	Jan-dec 2019	Jan-dec 2019	
<b>Kommunstyrelse totalt</b>			
- Kommunledningskontor	-56 344	-56 320	24
- Näringslivskontor	-9 903	-9 756	147
- Arbetsmarknadsenhet	-20 480	-17 811	2 669
- Samhällsenhet	-7 547	-6 148	1 399
- Oförutsedda behov	-175	0	175
Barn- och utbildningsnämnd	-480 236	-478 682	1 554
Kultur- och tekniknämnd	-86 930	-85 074	1 856
Miljö- och byggnadsnämnd	-10 034	-8 576	1 458
Revision	-1 000	-976	24
Socialnämnd	-398 186	-435 185	-36 999
<b>Summa styrelse/ nämnder</b>	<b>-1 070 835</b>	<b>-1 098 528</b>	<b>-27 693</b>
Finansförvaltning	1 074 851	1 082 692	7 841
<b>TOTALT</b>	<b>4 016</b>	<b>-15 836</b>	<b>-19 852</b>

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

En förändring mot tidigare år är att driftredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämma av mot fullmäktiges budget.

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från bokföringen
- Samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- Jämförelse görs med tidigare år
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål
- Driftredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen

## Kommentar

Se kommentarer avseende utfallet under resultaträkningen.

Enligt RKR R14 ska innevarande och föregående års utfall redovisas brutto (intäkter och kostnader).

Vi rekommenderar att driftsredovisningen anpassas till rekommendation RKR R14.



# Investeringsredovisning

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens eller regionens investeringsverksamhet.

En förändring mot tidigare år är att investeringsredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämma av mot fullmäktiges budget och plan för investeringsverksamheten. Vidare står det att fleråriga pågående och under året avslutade investeringar ska kunna stämmas av samt ska den även omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkning och kassaflödesanalys
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och prognos har analyserats och kommenterats
- Investeringsredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen.

## Kommentar

Investeringsredovisning ingår i årsredovisningen i enlighet med LKBR och rekommendation förutom jämförelse med tidigare år och prognos samt analyser vid avvikelser i förhållande till budget och prognos.

Vi bedömer att investeringsredovisningen bör ses över för att bättre motsvara RKR R14. Bland annat ska utfallet för året överensstämma med motsvarande uppgift i kassaflöde och not. Orsaken uppges vara att i investeringsredovisningen ingår infrastrukturella investeringar 5 mnkr och kostnad för exploatering 0,7 mnkr.

# Sammanställda räkenskaper

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens eller regionens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

Vi har granskat att:

- Den sammanställda räkenskapen är uppställd enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper
- Samtliga kommunala koncernföretag i kommunkoncernen har inkluderats
- Konsolidering har skett av de kommunala koncernföretag i vilka kommunen har ett betydande inflytande, är av särskild ekonomisk betydelse eller är av särskild betydelse för kommunens verksamhet.
- Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod har tillämpats vid konsolideringen
- Beloppen överensstämmer med de sammanställda räkenskaperna och de ingående bolagens redovisningar
- Eliminering av interna poster i allt väsentligt har skett
- Det finns kassaflödesanalys och noter för sammanställda räkenskaper

## Kommentar

Koncernföretagen ingående i den sammanställda redovisningen framgår i årsredovisningen under "Den samlade kommunala koncernen".

Vi har inte utfört den legala revisionen i samtliga bolag, utan enbart tagit del av inskickat material från bolagen i form av signerade balans- och resultaträkningar.

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget.

Vi har inte funnit några avvikelser i vår översiktliga granskning avseende sammanställda räkenskaper.



[kpmg.com/socialmedia](https://kpmg.com/socialmedia)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2020 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.